

בית המשפט המחוזי בחיפה

8 ינו 2023
14899-07-20

פלונית נ' ל' ר' ואח'

ד"ר מנחם רניאל

השופט הבכיר

פלונית אלמונית
ע"י עו"ד חגי טל

תובעת

- נגד -

1. ל' ר'
2. ב' ק'

נתבעות

ע"י עו"ד ניר בורשטיין

פסק דין

רקע:

1. הליך זה החל בהמרצת פתיחה ובקשה דחופה לצו עשה קבוע שהוגשו ביום 7.7.20, לפיהן התבקש בית המשפט לחייב את הנתבעות למחוק עצמן מחשבון XXXXXX בסעיף 007 בבנק הבינלאומי הראשון. ההליך הוגש לבית משפט השלום, ולאחר שנדרשה התובעת לפרט את הסמכות העניינית של בית משפט השלום, הסכימה להעביר את התביעה לבית המשפט המחוזי, ועל כן ביום 29.7.20 החליט בית משפט השלום כי בהתחשב בעובדה שהבקשה מתייחסת לחשבון בנק שבו מופקד סכום של כ-4

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

מיליון ₪, הסמכות העניינית נתונה לבית המשפט המחוזי, ועל כן הורה על העברת המרצת הפתיחה לבית המשפט המחוזי.

2. התובעת טענה בתביעתה המקורית שהיא בת 82 ואינה יכולה לבצע כל פעולה בחשבון הבנק שלה, ועל כן ביקשה לקבוע דיון דחוף בתובענה. בהחלטתי מיום 22.7.20 קבעתי דיון בתובענה, שאינו דיון מקדמי, ליום 6.9.20.

3. המרצת הפתיחה היתה מבוססת על הטענה שהנתבעות צורפו לחשבונה של התובעת תוך כדי הטעיה וניצול, משום שהנתבעות הבטיחו לתובעת יכולת טובה בפיקוח וניהול החשבון, והיא לא הבינה (בגיל 80) שמשמעות צירוף הנתבעות לחשבון היא שמאותו רגע אין היא בעלת החשבון באופן בלבדי, ושהנתבעות שותפות מלאות בסכום הכסף שחסכה כל חייה. התובעת הוסיפה בהמרצת הפתיחה שכל הכספים בחשבון הם כספים שלה שחסכה כל ימי חייה והנתבעות שכנעו אותה בחיוניות צירופן לחשבון כדי שיעזרו לה בכל נושא הבנק, תוך הפחדה מכך שבני משפחתה (אחותה) יגנבו את כספה. נטען שמיום 20.8.19 שבו צורפו הנתבעות לחשבון, לא נפגשו עם התובעת אפילו פעם אחת, לא יצרו קשר ואינן עונות לשיחות הטלפון של התובעת.

4. התובענה הוגשה גם נגד הבנק הבינלאומי הראשון אך ביום 20.8.20 ביקשו התובעת והבנק הבינלאומי הראשון שהתובענה כנגד הבנק תימחק והוא ייוותר כמשיב פורמלי לצורך קיום הצו השיפוטי שיינתן בסופו של ההליך. בהחלטתי מיום 26.8.20 קבעתי שאין מעמד של משיב פורמלי בתובענה, ועל הצדדים להודיע כיצד משתנה ההסכמה כשהבנק נותר משיב בבקשה ולא משיב פורמלי. ביום 27.8.20 הודיעו הצדדים על הסכמתם למחיקת התובענה כנגד הבנק, וביום 30.8.20 נמחקה התובענה כנגד הבנק.

5. ביום 31.8.20 הגישו הנתבעות את תגובתן להמרצת הפתיחה. לפי תגובה זו, מי שיזם את התובענה הם למעשה אחותה של התובעת וילדיה ולא התובעת עצמה, המצויה עם אחותה וילדיה בסכסוך קשה ועמוק מזה שנים רבות, לרבות הליכים משפטיים. נטען, שאחותה וילדיה מנסים לשים ידם על כספי התובעת, דבר שאותו ביקשה התובעת למנוע מכל וכל. התובעת רצתה לדאוג דווקא לנתבעות אותן היא מכירה היטב ורואה כבנות משפחתה, וחששה שאחותה ואחייניה, שאחד מהם שוטר בדימוס בעל קשרים במשטרה, איתם היא מצויה בסכסוך מזה שנים רבות ישימו עליה את ידם תוך שימוש לרעה בקשר הדם ביניהם. הנתבעות הודיעו בסעיף 2 לתגובתן שלא יתנגדו לסעד המבוקש "ככל שיתברר שזה מבוקש על ידי המבקשת באופן חופשי כשהיא כשירה ומבינה מה היא עושה ולא על ידי אחותה ואחייניה". נטען, שאחיינה של התובעת לקח אותה מדירת מגוריה בעיצומו של משבר הקורונה, השתלט עליה למעשה על ידי לקיחתה הפיזית כאמור ומאז היא מצויה בידיהם של אחותה ואחייניה.

6. לטענת הנתבעות בתגובה להמרצת הפתיחה, התובעת היא שביקשה את עזרתן, וראתה בהן בנותיה שלה לאורך כל חייה, וביקשה להבטיח את טובתן לאחר שהסתכסכה מזה שנים רבות עם אחותה וילדיה. הנתבעות שרק עזרו ותמכו בתובעת נקלעו לסיפור קפקאי עת אחיינה של התובעת השתלט עליה, איים על הנתבעות ומימש את איומיו בתלונות סרק למשטרה כאילו השתלטו במירמה על רכוש התובעת.

התובעת היא שביקשה להוריש לנתבעות את רכושה ולוודא שכספה לא יגיע לאחותה ואחייניה. היא הבינה היטב את כל מעשיה וכי היא נותנת לנתבעות במתנה חלק מכספיה כבר היום, ורצתה לעשות זאת כדי להיטיב עם הנתבעות ולוודא שרכושה לא יגיע לאחותה ואחייניה. הנתבעות היו עם התובעת בקשר רצוף גם לאחר צירופן לחשבון עד שאחייניה השתלטו עליה.

7. על פי תגובת הנתבעות, צירופן לחשבון הבנק נעשה לאחר שהתובעת הגיעה עם כל אחת בנפרד לסניף הבנק שלה, ניתנו לה בעל-פה ובכתב הסברים לגבי משמעות השותפות בחשבון, ומאז הנתבעות לא נטלו מהחשבון אגורה שחוקה לכיסן, כפי שגם קודם לכן לא קיבלו דבר. להיפך, לפני צירופן לחשבון הנתבעות ובני זוגן רק סייעו לתובעת בכל עת שהתבקשו לכך, כאשר התובעת סמכה רק על הנתבעות בשל יחסם המחפיר של אחותה ואחייניה אליה. מי שניסה להוציא סכום עתק מהחשבון הם אחייניה של התובעת שהשתלטו עליה, ולאחרונה ניסו לגרום לה למשוך מהחשבון כמעט מיליון ₪, מעשה שבעקבותיו הקפיא הבנק את החשבון.

8. משפחת התובעת ומשפחת הנתבעות היו שכנות במצרים, עברו אחר כך לגור באיטליה, ועלו ארצה בשנת 1957. אחיה של התובעת ואביהן של הנתבעות היו חברים טובים, עבדו יחד בחברת החשמל באזור הדרום, התגוררו בשכנות בקריית גת ופגשו זו את זו לעתים קרובות. ב-1967 קיפח את חיינו יצחק, אחיה של התובעת. בשנת 1970 עברה התובעת עם אמה להתגורר בחיפה, מעולם לא נישאה, אין לה ילדים, ונטען בתגובת הנתבעות שמאז שעברה לחיפה נותר קשר בינה לבין הנתבעות אשר התחזק עם פטירת אביהן ב-2012, שעה שנקבר ליד חברו אחי התובעת. אז סיפרה התובעת על הדירה והסכסוך בינה לבין אחותה ובני משפחתה. התובעת והנתבעות נפגשו כמעט מדי שבת ובאירועים משפחתיים, והתובעת ראתה בנתבעות אחיותיה הצעירות והסתייעה בהן. הנתבעות כלל לא ידעו על חשבון הבנק של התובעת שכן היא חיה כל חייה בצנעה ותמיד נזקקה לעזרה מהנתבעות.

9. נטען בתגובה שביולי 2019 ביקשה התובעת מהנתבעות להתלוות אליה לסידורים ולהגיע לסניף הבנק, שכן ברצונה לצרף את הנתבעות כשותפות בחשבונה כי היא רוצה לדאוג להן ולמנוע השתלטות אחותה ובני משפחתה עליה ועל רכושה, וכדי שהנתבעות יוכלו לשלם עבור התובעת כספים אם יגיע המצב לכך. המהלך שנעשה בשני מועדים שונים, הוסבר לתובעת היטב על ידי הבנק, והנתבעות הסכימו להצטרף כשותפות לחשבון לאור החשש של התובעת מבני משפחת אחותה, ומכך שלאור בדידותה לא יהיה מי שיטפל בה. הנתבעות טענו שלא חמדו את כספה של התובעת ולא היה להן עניין בו, ועד לצירופן לחשבון אפילו לא ידעו שיש לתובעת סכומים כאלה, ומאז לא נטלו אגורה שחוקה.

10. עוד נטען, שמספר ימים לאחר מכן ביקשה התובעת מהנתבעות סיוע במציאת עורך דין לעריכת צוואה. הנתבעת 2 המליצה על עורכת הדין שלה, והתובעת נפגשה עמה וחתמה על צוואה לפני עורכת הדין ושני עדים, לאחר שצולמה במעמד חתימת הצוואה כשהיא מאשרת את רצונה להוריש לנתבעות את רכושה, וכפי שכתבה בצוואתה "יובהר שאין בינינו קשר דם אך הן המשפחה היחידה שלי" והסבריה במעמד חתימת הצוואה לפני עורכת הדין. לאחר מכן נותר קשר הדוק ביניהן. במרץ 2020 סיפרה התובעת לנתבעות שנפלה במדרגות הבניין ונשמעה קצת מבולבלת אך לא במצב המחייב סיוע רפואי. לאחר אירוע נפילה נוסף באותו חודש, אושפזה בבית חולים ולמרות שהופנתה עם שחרורה לבדיקה פסיכיאטרית, סירבה לבצע אותה והנתבעות קיימו את רצונה. לאחר מכן בשל מגיפת הקורונה, לא יכלו

הנתבעות לבקר את התובעת מאמצע מרץ 2020. נטען שביום העצמאות במאי 2020 (יום העצמאות אותה שנה היה ב- 29.4.20) התקשרה הנתבעת 2 לתובעת ולא נענתה. מחשש שמא קרה לה דבר מה, פנה בן זוגה למשטרה ששלחה שוטר לדירת התובעת, והתברר שהיא שכחה להטעין את הטלפון. למחרת התקשרה התובעת לנתבעת 1 וסיפרה שבאותו יום בו הוזמנה המשטרה, הגיע לדירתה אחיינה, לקח אותה להתגורר בבית אחותה בנהריה והיא נאלצה לעשות כן כי הוא אמר שלא טוב להישאר לבד בתקופת המגיפה. לאחר מכן החלו להגיע לנתבעות הודעות וואטסאפ מטרידות מהטלפון של התובעת, אך ברור שמי שכותב אותן הוא אחיינה. כמו כן הוגשה תלונת סרק למשטרה שגרמה לנתבעת 1 לשלילת האפשרות להמשיך לעבוד בגן ילדים בו עבדה 17 שנה. ביום 18.6.20 הודיע מנהל סניף הבנק שהתובעת רוצה למשוך מחשבונה מיליון ₪. הנתבעת 2 הבהירה שהיא חוששת שמי שמבקש למשוך אינו התובעת אלא אחותה ואחייניה. הנתבעות חזרו גם בסעיף 30 לתגובתן על כך שמעולם לא ביקשו את רעתה של התובעת ואת ממונה וכספה, ואם יתברר לבית המשפט שזה אכן רצונה החופשי של התובעת והיא מסוגלת להחליט באופן עצמאי ולדאוג לענייניה, הנתבעות לא מעוניינות בחשבונה, ולמרות שהתובעת הבינה היטב שמדובר במתן מתנה מיידית וסופית שאין עילה לבטלה, ניתן יהיה במקרה זה להיעתר לבקשתה.

11. ביום 6.9.20 התקיים דיון שבו נחקרו התובעת והנתבעות. בסופו של הדיון, קבעתי לבקשת התובעת ובהסכמת הנתבעות על פי תקנה 258 שההליך יידון כתביעה בסדר דין רגיל, על ידי כתב תביעה הכולל חוות דעת רפואית שיוגש ויומצא לנתבעות.

12. ביום 30.11.20 הוגש כתב התביעה של התובעת. לדבריה, המשפחות עלו לארץ בשנת 1957, לקריית גת, כאשר התובעת היתה בת 19, הנתבעת 1 בת 5 והנתבעת 2 בת שנתיים. סמוך לעלייתה לארץ, החלה התובעת ללמוד מלונאות במלון תדמור, עזבה את הבית והחלה לעבוד בבתי מלון. בשנת 1967, בעת שהתובעת עבדה באפריקה, נפטר אחיה יצחק והוא בן 34, כאשר אבי הנתבעות היה חברו לעבודה. רגשותיה העזים של התובעת כלפי אחיה האהוב נותרו חקוקים בה כל השנים. אבי הנתבעות שמר על קשר עם אמה של התובעת שהיה בעל משמעות רגשית חשובה למשפחת התובעת בגלל זכרון האח והבן האהוב. בין התובעת לנתבעות לא היה כל קשר – שום מערכת יחסים, שום ביקורים הדדיים, שום יציאות משותפות. לטענת התובעת בתביעתה, הנתבעות התוודעו למצבה של התובעת ולאפשרות לבודד אותה ממשפחתה, וניצלו את הרגישות של התובעת בנוגע לאחיה ולמקום הרגשי שאביון מילא כדי לברוא יחסי קירבה, אהבה ודאגה בין לבין התובעת שלא היו מעולם. הן ידעו על התביעה של התובעת כנגד אחותה התאומה ומחשבות הרדיפה שלה בנוגע לשכן. ב-2.7.19 תיארה התובעת בפני רופאת קופת חולים אירוע בלבולי שחוותה כאשר היתה אצל חברים. הרופאה הפנתה את התובעת למיון ותיארה את תלונותיה. בחדר מיון נבדקה התובעת על ידי פסיכיאטר שמצא ממצאים שונים. באותה תקופה הנתבעות שידלו את התובעת לבוא להתארח בפעם הראשונה בביתן במעלה אפרים. הן אספו אותה מביתה והביאו אותה אל ביתן ביום 30.6.19. באותו ביקור, כך נטען, דאגו הנתבעות שהתובעת תיחשף לשיחות שבהן הציגו עצמן כבעלות ממון ורכוש רב כדי לנסוך בתובעת בטחון שאין להן עניין בכספה. בנוסף ניצלו את מצבה כדי לעודד אותה להישמר מבני משפחתה שלא ישתלטו על כספה, בעודן מנצלות את הרגשות העזים שיש לתובעת כלפי אחיה והקשר בינו לבין אביון. נטען, שהן פעלו כדי להביא את התובעת למטרה שסומנה על ידן – צירופן כשותפות לחשבון הבנק שבו כספים בהיקף של כ-4 מיליון ₪. למרות שהיו מודעות למצוקה הנפשית של התובעת, לרבות 260 שיחות של התובעת אל המשטרה, השיטור הקהילתי ורשויות הרווחה, לא פנו לשום גורם כדי לערבו במצבה הנפשי של התובעת. בעת שהתובעת היתה שרויה במצב זה, ביום 21.7.19 צורפה הנתבעת 1 לחשבון, לאחר שהנתבעות הסבירו

לתובעת שהדרך למנוע מאחרים להשתלט על כספה היא צירופן לחשבון. ביום 20.8.19, הושלם המהלך בצירופה של הנתבעת 2 לחשבון.

13. לטענת התובעת בתביעתה, הנתבעות לא שיתפו את נציגת הבנק במצבה הנפשי של התובעת. לתובעת לא היתה כוונה להקנות לנתבעות את כספה או חלק ממנו במתנה, ולא עשתה כן. היא היתה משוכנעת שהדרך המקובלת והנכונה להתנהל מול הבנק בגילה המופלג היא צירוף מישהו אחר שיכול לחתום בחשבון במידה שתזדקק לכך. היא חתמה על מסמכים בלי להיות מסוגלת להבינם, ולא הבינה שבכוונת הנתבעות לטעון לזכויות בכספה. מספר ימים לאחר מכן, ביום 27.8.19, פנתה התובעת פעם נוספת לטיפול רפואי והומלץ שוב לשקול ברור מחשבות שווא. ביני לביני, ביום 25.7.19 נטען שהנתבעות אספו את התובעת לביתן במעלה אפרים, לקחו אותה למשרד עורכי דין במעלה אפרים והחתימו אותה על צוואה, שבה התובעת מורשה להן את כל כספה ורכושה. גם חתימת הצוואה נעשתה באופן דומה לחתימת מסמכי הבנק. הסרט של מעמד חתימת הצוואה הוא חלקי ומגמתי, והתמליל חלקי. התובעת הולכה שולל אחר הנתבעות ולא הבינה שהיא נפלה קורבן לתחבולה. זאת, עד 12.9.19 שעה שעיקלה את מעשיה והבינה שגרמו לה לנשל את אחותה התאומה ובני משפחתה מצוואתה, ולכן הכינה בעזרת בחור צעיר משכונת מגוריה מכתב ביטול צוואה.

14. לפי כתב התביעה, באפריל 2020, כשבוע לאחר חג הפסח ביקשה התובעת להחזיר את הקשר בינה לבין משפחתה למסלול מימים-ימימה. הדבר נודע לנתבעות שניסו להלך עליה אימים. כדי להתרחק מהשפעתן של הנתבעות ביקשה התובעת להתגורר אצל אחותה התאומה, כפי שעשתה פעמים רבות בעבר, ועברה לדירתה ביום 2.5.20. באותו יום נודע דבר המעבר לנתבעות והן ניתקו קשר עם התובעת. ביום 14.5.20 התלווה אחיינה של התובעת, י', לתובעת לסניף הבנק, והתגלה דבר צירוף הנתבעות. פניות אל הנתבעות לא נענו, והתובעת ניסתה פעמים רבות לשוחח עם הנתבעות כדי לברר פשר מעשיהן, אך למעט שיחה אחת בה איימו על התובעת נמנעו מלענות לשיחותיה. על כן ביקשה התובעת להצהיר על בטלות או ביטול צירופן של הנתבעות לחשבון הבנק והסרתן מחשבון הבנק.

15. לכתב התביעה צורפה חוות דעת ד"ר אלין רוזנצוויג לפיה התובעת בעלת פרופיל אישיותי פרנואידי סכיזואידי, ולוקה מזה מספר שנים בתסמונת פסיכוטית דילוזינאלית הבאה לביטוי במחשבות שווא פרנוידיאליות כלפי שכנים, ולסירוגין בתקופות של חמרה פסיכוטית גם כלפי אנשים אחרים עם השפעה ישירה על התנהגותה. נקבע, שהתובעת שרויה גם היום במצב פסיכוטי ושטיון קל, אך המצב הפסיכוטי היום ניתן להגדירו בעוצמה נמוכה, רמיסה חלקית, ללא השפעה ישירה על התנהגותה וללא פגיעה ניכרת בבחון המציאות וביכולת שיפוט. לעומת זאת, כפי שמתועד ברישומים, בחודשים יולי-אוגוסט 2019 בימי החתימה על הצוואה ועל השותפות בחשבון הבנק, מצבה הפסיכוטי היה בתקופה של חמרה עם התעצמות כל התסמינים הפסיכויים, וכתוצאה מכך פגיעה בבחון מציאות ושיפוט, כך שהחתימה על מסמכים מתעלמת מהחמרה במצבה הפסיכוטי ונעשתה תוך ניצול מצבה הנפשי והקוגניטיבי. אמנם בסרטוני החתימה התובעת נראית רגועה ופועלת על פי רצונה החופשי, אך הניצול של נפגעי נפש על ידי אדם אחר לא בהכרח בא לביטוי בכפיה פיזית או הפעלת לחצים נראים לעין המצלמה, אלא בתהליך מניפולטיבי של רכישת אמון. נקבע שהיום מצבה הנפשי של התובעת הרבה יותר טוב ממצבה ביולי-אוגוסט 2019.

16. ביום 8.12.20 הוגשה בקשה למתן צו זמני לפיו לא תבוצענה משיכות או פעולות או תשלומים או העברות כספים מהחשבון על ידי הנתבעות, אך התובעת תהיה רשאית לעשות כן לצרכיה השוטפים ותשלום הוצאותיה. הנתבעות הסכימו בתגובתן מיום 27.12.20 למתן צו המקפיא את החשבון, אך התנגדו למתן צו כפי שהתבקש על ידי התובעת למשיכת כספים, אך הסכימו שהתובעת תוכל למשוך סכום חודשי מקסימלי של 3,000 ₪, מעבר להכנסותיה השוטפות מביטוח לאומי המופקדות בחשבון אחר. על פי החלטתי מיום 28.1.21 ניתן צו עשה לפיו בכפוף לכך שהתובעת כשירה משפטית לפעול בחשבונה (שאלה שלא הוכרעה בשלב זה), היא רשאית למשוך מחשבונה עד שלישי מהכספים המצויים בו.

17. ביום 28.2.21 הגישו הנתבעות כתב הגנה וטענו שהנטל המוטל על התובעת להוכיח תביעתה הוא נטל כבד ביותר. נטען שהתובעת נתונה למרות ושליטה של אחרים הנוהגים בה כבובה על חוט ומנצלים את חולשת התובעת ומצבה הבריאותי והנפשי הנוכחי להגשת תביעת סרק זו. התובעת צירפה את הנתבעות לחשבון הבנק שלה בשני מועדים שונים שלמעלה מחודש ביניהם, מתוך רצון טוב וחופשי, לאחר שהצהירה על כך בפני צדדי ג'. היא העניקה במתנה גמורה לנתבעות שני שלישי מהכספים והזכויות בחשבון הבנק שלה, ידעה היטב מה היא עושה ומדוע, ורצתה ובחרה לעשות זאת. זאת, על רקע של יחסים קשים ביותר בינה לבין אחותה לאורך שנים. נטען, שבמהלך הדיון בהמרצת הפתיחה התברר שהתובעת, כשהיא מדברת בחופשיות בבית המשפט, עודה נותרת טינה לאחותה, וכי אחותה ביקשה להשתלט על כספיה עוד טרם לצירוף הנתבעות לחשבון הבנק שלה. גם בעת שציוותה את רכושה לנתבעות, הוקלטה וצולמה וכאשר נהגה בחופשיות וללא מורא אחותה ואחייה, העתירה שבחים על הנתבעות ופירטה מדוע בחרה להדיר את אחותה מעיזבונה.

18. בכתב ההגנה נטען כי טענת התובעת בכתב התביעה שמצבה הבריאותי והנפשי היה קשה במועדי עריכת הצוואה ונתינת המתנה בדרך של צירוף הנתבעות לחשבון, ואילו כיום מצבה השתפר והיא מצויה במצב נפשי בו היא יודעת מהו רצונה, היא טענת סרק שאינה נטענת מפי התובעת עצמה, והיא היפוכה של המציאות. הטענה שאדם שמצוי במצב בריאותי ונפשי קשה בגיל מתקדם מצבו משתפר פלאים תקופה קצרה לאחר מכן היא טיעון נפסד. על פי המסמכים הרפואיים מזמן אמת ועל פי חוות דעת מומחה מטעם הנתבעות, אין שחר לטיעון זה והיא נתונה כיום להשפעה פסולה של אחייניה לנקוט בהליכים משפטיים אלה. נטען, שהתובעת אינה כשירה משפטית היום, וכל עניינם של אחייני התובעת לשים יד על רכושה, ולצורך כך השתלטו עליה, מבודדים אותה ומטפטים לאוזניה רעל נגד הנתבעות. הנתבעות לא נטלו אגורה שחוקה מהחשבון, בעוד האחין מנסה להוציא סכום עתק מהחשבון, וזו ההתרחשות שביקשה התובעת למנוע. בנוסף חזרו על טענותיהם מהתגובה להמרצת הפתיחה, לרבות אמירה שאם יתברר בפני בית המשפט שזה רצונה החופשי של התובעת, ומתוך הבנה היא מסוגלת להחליט באופן עצמאי ולדאוג לענייניה, הנתבעות אינן מעוניינות בחשבונה של התובעת ולמרות שהיא הבינה היטב שמדובר במתנה סופית ומיידית, ניתן יהיה להיעתר לתביעתה. זאת, כאשר הנתבעות לא פעלו בחוסר תום לב, לא היטעו אותה, לא השפיעו עליה השפעה בלתי הוגנת, וניזוקו ממעשי אחייניה.

19. לכתב ההגנה צורפה חוות דעתו של ד"ר פלדינגר לפיה התובעת מאובחנת במצב פסיכטי עוד משנת 2009. היא היתה במצב פסיכטי בשנת 2015 שעה שתבעה את אחותה למשפט בטענה שגנבה ממנה כסף והביעה תכנים פסיכטיים הן בבדיקה בפני ד"ר רוזנצווייג ב-13.9.20, והן בבדיקה על ידי ד"ר פלדינגר ב-17.2.21. בניגוד לתלונות כנגד השכן, אחותה והאחין, אין תיעוד לתלונות כלפי הנתבעות. רק

בסמוך להליך המשפטי הגישה התובעת תלונה למשטרה כנגד הנתבעות בקשר לצירופן לחשבון. ד"ר פלדינגר סיכם כי התובעת חולה במצב פסיכטי, פרנויה מזה שנים רבות, מאז 2009 אם לא לפני כן, והיא לוקה במחלתה גם היום. היא אינה מודעת למצבה הנפשי, אינה מסכימה שהיא חולה ואינה נוטלת כל טיפול, על כן לא ניתן לקבוע שהיא ברמיסיה. מצבה הנפשי אינו הרבה יותר טוב מאשר ביולי-אוגוסט 2019, מאחר ואין לזה כל סימוכין מקצועיים. התיעוד ממשיך לתאר אותה כפרנואידית, וד"ר רוזנצוייג לא בדק אותה בתקופה זו. קביעתו שבזמן בדיקתו חלה הטבה לעומת התקופה בה צירפה את הנתבעות לחשבון הבנק או עשתה את צוואתה, היא השערה בלבד. אין סימוכין לכך שחלה הטבה במצבה הפסיכטי. מבחינה קוגניטיבית, למעט אפיזודות קצרות של בלבול ובדיקה על ידי ד"ר רוזנצוייג ב-2020, לא נערכה לה בדיקה קוגניטיבית מקצועית ואין מידע על מצבה הקוגניטיבי בשנים האחרונות, ובמיוחד ביולי-אוגוסט 2019. נכון לעכשיו היא לוקה בירידה קוגניטיבית קלה שהחמירה בחודשים האחרונים. לפי קביעתו, מצבה הקוגניטיבי של התובעת במחצית 2019 היה טוב מכפי שהוא עכשיו, והיא הבינה את הפעולות שביצעה. למרות היותה במצב פסיכטי, הפעולות שביצעה ביטאו את רצונה החופשי. גם חולים פסיכטיים שאינם פסולי דין זכאים לבצע פעולה משפטית, כל עוד הם מבינים את משמעות פעולתם.

20. לכתב ההגנה צורף תמליל של הקלטת הוידאו במעמד חתימת הצוואה. לכתב התשובה לכתב ההגנה צורפו ההקלטות עצמן תוך שהתובעת טוענת שהתמליל אינו מלא.

21. התובעת הגישה תשובה לכתב ההגנה שבה טענה שהנתבעות נוהגות בשקר ורמיה. בניגוד לטענה שהתובעת העניקה להן שני שליש מחשבון הבנק, הנתבעת 1 מסרה במשטרה גירסה אחרת לפיה צורפה לחשבון כדי לשמור על החשבון על מנת שהכספים בו יהיו מתנה עבודה ועבור אחותה ביום מותה של התובעת. עוד פירטה גירסאות עובדתיות אחרות מאלו שנטענו בכתב ההגנה. לבסוף טענה, שכפי שציין גם מומחה הנתבעות, התובעת מנהלת אורח חיים עצמאי, ברצותה נמצאת בביתה וברצותה מבקרת את אחותה.

22. עדויות הצדדים נשמעו בימים 11.10.21, 12.12.21, 14.4.22, ו-19.5.22.

23. קודם למועד ההוכחות הראשון, ביום 29.9.21, הגיש ב"כ התובעת בקשה לצרף כראיה השלמה לחוות דעתו של ד"ר רוזנצוייג, וכן ביקש לעדכן את בית המשפט במצבה של התובעת על מנת שאם בית המשפט יסבור שיש לראות בתובעת מי שזקוקה לאפטרופוס בניהול ההליך המשפטי, ימנה עורך דין שותף במשרד ב"כ התובעת כאפטרופוס לדין של התובעת. זאת, בטענה שד"ר רוזנצוייג בדק את התובעת ולפי מכתבו מיום 20.9.21, קיימת הרעה במצב הקוגניטיבי של התובעת שבא לביטוי בקושי להתבטא, ירידה משמעותית בריכוז ובזכרון, פגיעה בהתמצאות בזמן ובמקום, וביכולת חשיבה מופשטת מצומצמת, ונכון להיום היא שרויה במצב פסיכטי פרנוידי ובהליך שטיון מתקדם, ולכן מומלץ למנות אפטרופוס לניהול ענייניה הכספיים ואפטרופוס להמשך ניהול ההליך המשפטי, שכן נכון לאותו יום התובעת לבדה אינה מסוגלת להבין ולעמוד בסיטואציה משפטית. בהחלטתי מיום 29.9.21 דחיתי את הבקשה להגיש את המסמך הנוסף שנערך על ידי הפסיכיאטר כראיה, משום שאינו מתייחס למצב התובעת במועדים הרלוונטיים לתביעה. המשכתי לדון בבקשה למינוי אפטרופוס לדין. הנתבעות לא התנגדו למינוי אפטרופוס לדין וטענו שהאמור בבקשה מחזק את טענותיהן. ביום 6.10.21 קבעתי שיש מקום למנות לתובעת אפטרופוס לדין על פי נימוקי הבקשה והסכמת הנתבעות, אך דחיתי את הטענה שהאפטרופוס המתאים הוא ב"כ התובעת, והוריתי לב"כ התובעת להציע אפטרופוס לדין שאינו מייצג

את התובעת וראוי לשמש לה אפוטרופוס. ביום 10.10.21, יום לפני הדיון, הציע ב"כ התובעת את עו"ד גיא הירש. קבעתי שהוא יתייצב לדיון והוא אכן התייצב.

24. בדיון ביום 11.10.21 קבעתי שהקביעה הקודמת שיש למנות לתובעת אפוטרופוס לדין מבוססת על הבנה מוטעית של האמור בבקשה, כאילו התובעת טוענת שכעת היא למעשה פסולת דין, ומכיוון שגם הנתבעות טוענות שהיא לא מסוגלת מזה זמן לבחירה חופשית. לאחר עיון מחדש בבקשה ובטענות הצדדים, הגעתי למסקנה שונה. תקנה 172א בדבר מינוי אפוטרופוס לדין מיועדת לתת פתרון למצב שבו אדם שאינו מיוצג מופיע ומגיש מסמכים, ובית המשפט מגיע למסקנה שהוא זקוק לאפוטרופוס לדין שיפעל עבורו וייצג את זכויותיו. זה אינו המקרה שבפניי, מה עוד שב"כ התובעת המבקש שלא להשתחרר מייצוג וטוען שהוא צריך לייצג את התובעת הגיע למסקנה בדבר הידרדרות במצבה של התובעת ביולי 2021, והיא נבדקה ב-5.8.21, אך רק 12 ימים לפני מועד ההוכחות הגיש את בקשתו באופן שאינו מאפשר בחינה של העניינים הרפואיים, כאשר שאלת כשירותה של התובעת היא שאלה עיקרית השנויה במחלוקת בין הצדדים. על כן ביטלתי את החלטתי מיום 6.10.21, וקבעתי שהתובעת מיוצגת על ידי בא כח התובעת, והדיון ושמיעת הראיות יתנהלו כפי שנקבע מראש.

עדויות וראיות שהובאו

25. התובעת רווקה ללא ילדים, ילידת 2.4.38, דהיינו בת 83.5 בעת עדותה. התובעת העידה שעלתה לארץ בערך בגיל 24 בניגוד לטענתה בכתב התביעה שעלתה לארץ בשנת 1957, בהיותה בת 19, וזה גם הגיל שבו לפי עדותה החלה ללמוד מלונאות. לשאלה בתחילת החקירה הראשית, כמה זמן אחרי שאחותה עברה לחיפה, היא ואמה עברו לחיפה ענתה:

"ש: כמה זמן בערך, פלונית, אחרי שאחותך עברה לחיפה את ואמא שלך עברתן לחיפה?"

ת: אז התחלתי אחרי הלימודים התחלתי לעבוד בבית מלון והרווחתי והבאתי את אמא על זה שעבדתי בחיפה.

ש: זאת זוכרת, פלונית, את זוכרת להגיד בערך כמה זמן אחרי שאחותך עברה לחיפה גם אתן עברתן? זה היה אחרי הרבה שנים, אחרי מעט שנים?"

ת: לא, אני תאומה עם אחותי ותמיד היינו קשורים.

ש: שאלתי, אני אחזור.

ת: זה היה קשה את המרחק. " (עמ' 55 לתמליל)

כלומר, היה חשוב לה לומר שהיא תאומה של אחותה ותמיד היו קשורים, ללא קשר לשאלה. כך גם בהמשך כאשר נשאלה מה גרם לבעיות ביחסים שלה עם אחותה ובעלה, כשהחליטה לתבוע אותם. תשובתה היתה "בעלה של אחותי הוא דחף את הסכסוך הזה, אני עם אחותי אף פעם לא היינו מסוכסכות, אנחנו תאומות ותמיד היינו יחד".

26. בהמשך החקירה הנגדית, הכחישה התובעת שגרה אי פעם עם אחותה באותו בניין או באותה דירה, שכן אחותה היתה גרה תמיד בבית של קומה אחת (עמ' 93 לתמליל). זאת בניגוד חזיתי לטענותיה ולעדויות בתביעה שהגישה כנגד אחותה. כשהוצגה בפניה עדותה, ענתה "אולי אתה זוכר, אני לא זוכרת". לאחר מכן אישרה שכאשר אחותה גרה בקריית בנימין, היא גרה בבית של שתי קומות. בשלב זה פנתה לאחינה שישב בקהל, ונאמה לה שלא תפנה אליו, ותשובתה היתה "לא, אני רוצה לזכור". מכאן, שלדעתה הדרך שלה לזכור את התשובות לשאלות היא לשמוע מאחינה את הפרטים.

27. בנובמבר 2011 הגישה התובעת כנגד אחותה התאומה תביעה לבית המשפט לענייני משפחה בקריות בגין גזילת רכושה. בתצהיר שחתמה ביום 28.11.14 (ת/20) תיארה שגיסה, בעלה של אחותה הסתבך כלכלית והתגרש פיקטיבית מאחותה וביתם נמכר בכינוס נכסים והועבר לשם בנם יצחק גלעדי. באחד הימים צלצלה אליה אחותה בבכי תמרורים והודיעה שתוך שבועיים היא תהיה ברחוב מכיון שבנה הודיע לה שבכוונתו להרוס את הדירה שהועברה על שמו ולבנות רק עבורו דירה אחרת. התובעת הבינה שאחותה התאומה נמצאת במצוקה קשה ביותר ולכן הסכימה איתה לרכוש ביחד דירה בה יתגוררו יחדיו, כשהתמורה לרכישת הדירה תתחלק בין שתיהן בחלקים שווים. באוגוסט 2005 הודיעה אחותה שמצאה דירה בקריית אתא, והתובעת הסכימה. מספר ימים לפני החתימה על ההסכם לרכישת הדירה פנתה אחותה בבכי ואמרה שאין לה כסף לממן את מחצית רכישת הדירה כפי שהסכימו. על כן הסכימה התובעת לממן את כל רכישת הדירה על ידה. ב-11.9.05 במעמד רכישת הדירה הודיעה לעורך הדין שהיא מבקשת שהדירה תירשם רק על שם אחותה, למרות הסבריו שהבקשה היא פתח לבעיות בעתיד. התובעת הסבירה שיש בבעלותה דירה אחרת והיא לא חוששת שאחותה תרמה אותה. בהתאם לכך נרכשה הדירה, כשהתובעת משלמת את מלוא תמורת הדירה, שכר טרחת עורך הדין ושכר טרחת המתווך. התובעת צירפה לתצהירה דפי חשבון המלמדים על העברת 773,140 ש"ח. לדבריה, ב-30.9.05 קיבלו את החזקה בדירה והתובעת עברה לגור עם אחותה. עד 2010 גרה לסירוגין בשתי דירות ואז מכרה את דירתה האחרת ועברה לגור בדירה המשותפת עד דצמבר 2010. בתקופה זו ביקשה מאחותה לעשות הסכם להעברת הזכויות בדירה על שמה כמוסכם, אך היא סירבה. אחותה והגרוש שלה מיררו את חייה והתובעת אמרה לאחותה שהדירה לא מתאימה להן ויש למכור את הדירה, אך אחותה סירבה כי אין לה כסף. בדצמבר 2010 עזבה את הדירה מאחר שהיה בלתי אפשרי לגור עם אחותה וגרושה ושכרה דירה אחרת. לאחר תקופה ארוכה שבה לא שוחחה עם אחותה, דרשה למכור את הבית והתברר לה שאחותה מכרה את הבית ורכשה דירה אחרת. שיחה ביניהן שבה הודתה אחותה שגנבה ממנה את הדירה הוקלטה על ידי התובעת, לדבריה משום שאחותה טענה שהתובעת חייבת לה, אך התובעת לא חייבת לה דבר, אלא להיפך, התובעת הלוותה לגרושה מאות אלפי שקלים ולא החזיקה מעולם בכספים עבורה. התובעת נחקרה על תצהירה ביום 9.2.15.

28. על פי ת/20, שהוא תצהיר עדותה הראשית של התובעת בתביעתה נגד אחותה, מיום 28.11.14, לאחר שגיסה כבר נפטר, בעבר התנהלה מערכת יחסים טובה בינה לבין אחותה אך לא בינה לבין גיסה. היא האמינה לאחותה שלא תרמה אותה, וכאשר אחותה צלצלה אליה בבכי תמרורים והודיעה שתוך שבועיים היא תהיה ברחוב, עזרה לה במצוקתה ומימנה רכישת דירה למגורי שתיהן. למרות זאת, מספר ימים לאחר שעברה לגור עם אחותה בדירה פנה אליה גיסה והחל לעשות לה בעיות ולאיים עליה. במהלך תקופת המגורים המשותפת בדירה, עד סוף 2010, "מיררו לי הנתבעת ומשה את החיים". מעולם לא החזיקה כספים עבור אחותה אלא ההיפך, אחותה ובעלה לקחו ממנה כספים רבים במירמה, והיא מבינה שלאחותה ובני משפחתה היתה מזימה לקחת את רכושה בעודה בחיים.

29. בהקשר זה ייאמר שהוצגו ת/4 שהיא חקירתה הנגדית מיום 9.2.15 של התובעת בתביעתה כנגד אחותה, שם אמרה שבעבר אהבה את אחותה הרבה. היה לה המון מגרעות אבל היא לא לקחה בחשבון "זאת חצי ביצית שלי, לא אחותי, הייתי מוכנה לתת לה את העיניים שלי, עזרתי לה כל הזמן" (עמ' 26). לעומת זאת, על גיסה אמרה שהוא היה גונב את הכספים והיה איש מאוד "פועל על גבי נשים וכל הכסף היה מבלה ולאשתו אמר אין לי כסף, וגם רצה לאנוס אותה" (עמ' 29). לאחר מכן משנת 2010 לפי עדותה 'י' שולט על כל המשפחה וקיבלו הוראה לעשות לה את המוות והיא עזבה. לשאלת בית המשפט באותו משפט מה היא רוצה מאחותה ענתה "היום אני לא מעריכה אותה כמו קודם, היא לא בלב שלי כמו קודם וזה חשוב יותר מהכסף שלקחו... כואב לי שאין לי אחות תאומה. היא הוכיחה שהיא כל השנים היתה קנאית שהייתי מביאה את התלוש משכורת. כאב לה הלב. כל השנים היא היתה כואב לה הלב היא לא עבדה אף פעם... כמעט 4 שנים (לא ראתה את אחותה). אין לי אחות. אין לי חברים. אין לי אף אחד. לא אכפת לי אני חזקה" (עמ' 34). לגבי האחין 'י' עמדה על כך שהוא ניסה לרמות אותה, ו-"לא מספיק את זה, יש לו עוד בעיה עם דודה שהיו צריכים לקבל ממני הכל אחרי מותי" (עמ' 38). לאורך חקירתה הנגדית בתביעתה נגד אחותה היא קראה לה שוב ושוב "גב' גלעדי".

30. מטעם התובעת העיד תחילה האחין 'י' ג', ולפי גירסתו לאחר פטירת סבתו שגרה עם התובעת ועד 2009 היה בין התובעת לביניהם קשר משפחתי רגיל (עמ' 106 לתמליל). לדבריו בשנת 2000 התובעת התחילה לפתח מחשבות שווא כלפי המשפחה והפריע לה שאביו כבר לא יכול ללכת והיא נכנסה לעימותים ברמה של אלימות עם העובדים הזרים ואפילו התלוננה על אמו, אחותה, שמנסה לרצוח אותה על ידי הכנסת מים לביוב והאחין פנה לרווחה לעזור לה. מאז החליטה התובעת לדבריו שמשפחתו חושבת שהיא משוגעת ועזבה את ביתם וחזרה לביתה, לא באה לבקר יותר ולא רצתה לשמור על קשר למרות שאמו ניסתה. לדבריו, גם במשך המשפט שניהלה נגדם התנהגו אליה רגיל, ואחרי הדיונים לקחו אותה לביתה. בחקירה נגדית נשאל האחין איזה מחלוקת היתה בין התובעת לאמא שלו ולבינו משנת 2009, ותשובתו היתה "היו המון מחלוקות. על איזו מהן אתה מדבר?". כשנדרש לפרט אמר שב-2010 טענה התובעת שמנסים לרצוח אותה. הוא פירט, שהתובעת טענה שאחותה מנסה להרעיל אותה על ידי צינורות ביוב, וכי העובד הפיליפיני של אביו מצלם אותה במקלחת ועוקב אחריה ומפזר לה פשפשים על המיטה. לשאלה מה היו הסכסוכים בין התובעת לבין אמו ענה שהם התחילו ב-2009-2010, אבל המשיך וסיפר על סכסוכים עם אחרים. כשנדרש שוב לענות לשאלה בדבר סכסוכים עם אמו, העיד שבשנת 2013 או 2014 היא טענה שאחותה גנבה לה בית. זה היה 3 או 4 שנים אחרי שהאחין פנה לרווחה והיפנו אותה לרופא מטפל, שהיפנה לפסיכיאטר, והתובעת האמינה שאחותה רודפת אותה ורוצה לאשפז אותה בבית משוגעים, וניתקה את הקשר. כלומר, בסופו של דבר לא העיד על שום סכסוך מלבד הסכסוך שנוהל כתביעה של התובעת נגד אחותה.

31. בפסק דין שניתן ביום 6.3.17 קבע בית המשפט שלא שוכנע שבין התובעת לאחותה נכרת הסכם נאמנות מפורש לפיו אחותה תהיה נאמנה בבעלות על הדירה עבור התובעת. כמו כן קבע בית המשפט שהתובעת לא הצליחה להרים את נטל ההוכחה שהיא מימנה בעצמה את מלוא רכישת הדירה. אמנם כל הסכום יצא מחשבונה אך במאזן ההסתברות מקובלת על בית המשפט גירסתה של אחותה (שלא העידה), אלא 'י' בנה העיד את גירסתה, גם לגבי נושאים שאינם בידיעתו) שחלק ניכר מהסכום נובע מכספים שנתנה אחותה לתובעת לשמור עבורה. כמו כן קבע שאחותה היא שנהגה בדירה מנהג בעלים, ואילו

התובעת היתה אורחת בלבד. על כן נדחתה התביעה, וערעור על כך נדחה בבית המשפט המחוזי ביום 3.10.17.

32. לאחר מכן העידה התובעת. לגבי הקשר עם הנתבעות נשאלה תחילה התובעת שאלה כללית עם מי דיברה בדרך כלל בטלפון בשנת 2019, ותשובתה היתה "עם ל", אבל היה מאוד קשה לי, היא לא הייתה עונה בטלפונים, הייתי סובלת מאוד, הייתי לוקחת כיסא ומתחילה להתקשר, היא לא הייתה עונה, היא הייתה בבית." אומר מיד, איני סבור שהתובעת הבינה שהכוונה היא לשנת 2019. מכל מקום היא לא נשאלה שום שאלת המשך על כך. במקום זה נשאלה על מה שהשכן שלה עשה לה. היא העידה שהשכן היה מאוד תוקפני, היה שופך מים, מביא עובדים ועובד עם פטיש חשמלי כל שעות היום רק כדי להפריע לה. לאחר מכן העידה שלא שמה לב שלפני כן העידה רופאת המשפחה שלה (עמ' 59 לתמליל). לדבריה, "שנים לא ראיתי אותה" (עמ' 60). על פי דבריה לרופאה אישרה שסיפרה שהשכן היה מציץ בחדר השירותים שלה, אך כשנשאלה איך ידעה זאת, אמרה שהיא לא יודעת אם הוא הצליח להציץ. מכאן, שהיא התכוונה לכך שלדעתה הוא רצה להציץ לה ולא הציץ לה. זאת, משום שכאשר היתה הולכת להתרחץ באמבטיה הוא היה נכנס לאמבטיה בדירתו בקומה מעל ולא יוצא. לכן היתה מתקלחת כשהוא לא היה בביתו. בנוסף העידה שתפסה אותו יוצא מהבית שלה והיתה רואה שהניירות שלה לא היו לפי הסדר, ולכן הבינה שהוא היה נכנס לביתה ורואה את הניירות. גם העובדים שהביא השכן אמרו לה להיזהר ממנו כי הוא רוצה להזיק לה. התובעת הרחיבה בנושא שפיכת המים ואמרה שהשכן היה שופך מים (או לפי גירסה אחרת, שתן) ליד הכניסה לדירתה, והיא התגלשה כל המדרגות עד למטה (עמ' 65 לתמליל). לפי עדותה, סיפרה על התלונות שלה למשטרה וגם לל". אנחנו יודעים שהיא סיפרה גם לרופאה. הוצגה גם הקלטה שבה התובעת סיפרה על כך לבן זוג של הנתבעת (ת/5).

33. לדברי התובעת, היתה מספרת לנתבעות על הדברים שהשכן עושה לה, כשהיתה הולכת לבקר אותן (עמ' 67 לתמליל). כמו כן, מפעם לפעם היתה מצלצלת אבל הם לא היו עונים, אבל כשהיו עונים היתה מספרת מה שהיה קורה לה במשך השבוע, במשך החודש (עמ' 68 לתמליל). לשאלה מה עשו הנתבעות כדי לעזור לה מול שירותי הרווחה או כדי לעזור לה לקבל טיפול רפואי ענתה "כלום".

34. התובעת העידה בדבר הסברים שקיבלה בבנק לפני שצירפה את הנתבעות לחשבון:

"ש:מה הבנת, תנסי רק רגע, פלונית, לחשוב ולהיזכר, מה הבנת כאשר צרפת את ב' ול' לחשבון לחשבון שלך?"

ת:כן.

ש:מה הבנת מההסברים של הפקיד בבנק, מה הבנת?"

ת:אני הבנתי שאני לא רצו קודם כל רצו להשפיע עלי כדי לא להכניס אותם, זה אני חושבת כל בנק רוצה, זה תפקיד של הפקיד ואני לא רציתי שיהיו עם כוח, רק עדים, רק עדים קלים לאינפורמציה רק.

ש:ומה הבנת מה הבנק הסביר לך? מה את זוכרת שהבנק הסביר לך ומה הבנת מההסברים של הבנק?"

ת:הם הסבירו לי שהן יהיו שותפות במתי שאני ירצה את העזרה שלהן.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

בחקירה נגדית העידה התובעת שיש לה חשבון בבנק הבינלאומי הרבה שנים והיא היתה נותנת בו הוראות ומדברת עם הפקידים באופן אישי או בטלפון (עמ' 78 לתמליל, ושוב בעמ' 96 לתמליל). היא אישרה את חתימתה על נ/2 ונ/3 שהן הבקשות להוספת הנתבעות לחשבונה. לדבריה, 3 פעמים היתה עם הנתבעות בבנק. בהמשך חקירתה הנגדית, כשנשאלה מה אמרה לפקידים בבנק קשר ליחסים שלה עם הנתבעות, ענתה:

"ת:זה היה פתאומי, זה כל ההסבר, פתאומי, לא חשבתי להכניס אותן, זה בורות של בן אדם, הכנסתי אותן, לא חשבתי שזה משקל, אני חשבתי סתם עדות, סתם.

ש:אבל לא הסבירו לך בבנק מה זה?

ת:לא. אני לא זוכרת.

ש:טוב.

ת:לא זוכרת שהסבירו לי." (עמ' 95 לתמליל).

35. בעוד התובעת לא זוכרת מה הסבירו לה או זוכרת חלקית, העידה בפניי גב' מרים בורק, סגנית מנהלת סניף הבנק אשר חתמה על מכתב לב"כ התובעת במענה לבקשתו לבטל את צירוף שתי השותפות לחשבון. תשובתה בשם הבנק היתה שלא ניתן לעשות זאת ללא הסכמת השותפות. לפי עדותה, התובעת הגיעה לסניף עם שתי קרובות משפחה וביקשה להוסיף אותן כשותפות בחשבון. "אנחנו נוהגים בזהירות מסוימת ומנסים לעמוד על דעתו של הלקוח, מה הסיבה שהוא עושה את זה. אני ניהלתי עם פלונית שתי שיחות כאלה, חודש אחרי חודש, ועמדתי על דעתה לפי מה שיכולתי להתרשם שזה רצונה, להוסיף את הקרובות משפחה כשותפות בחשבון. אני ביררתי אם הלקוחה באמת רוצה לבצע את הפעולה הזאת, כי בבנק המשמעות של לצרף בן אדם לחשבון היא כמו לתת לו מתנה ... מבלי הסכמת השותף אי אפשר לחזור מהפעולה הזאת" (עמ' 45 לתמליל). לדבריה הסבירה זאת היטב לתובעת, ואמרה ש-"זו שותפות מלאה בחשבון ומהותה היא שהכסף של כולם". העדה שאלה את התובעת מה הסיבה שהיא רוצה להוסיף את השותפות לחשבון, ותשובתה היתה שהן קרובות משפחה שלה והן עוזרות לה (עמ' 49 לתמליל). לדבריה, לאחר ששתי הפעולות של צירוף שתי הנתבעות לחשבון בוצעו כל אחת במועד אחר ולאחר הסבר נפרד, לא בוצעו פעולות בחשבון, עד לצו זמני של בית המשפט. עוד הוסיפה, שקודם לכן היה החשבון מטופל במחלקת ייעוץ כי יש שם תיק ניירות ערך, עד שהתובעת ביקשה לא להמשיך לקבל את הייעוץ (עמ' 47 לתמליל). לאחר שהעדה דיברה עם התובעת שהיתה מלווה בקרובות משפחתה, חתמה התובעת על המסמכים לפני פקידה אחרת. העדה לא זכרה אם הסבירה לתובעת שתהיה מוגבלת במשיכת כספים חריגה. אני נותן אמון בעדותה של גב' בורק, שהיא עדה אובייקטיבית, על כל חלקיה.

36. מר משה אליהו, הוא מנהל סניף הבנק שהעיד בפניי שהשתתף ביחד עם גב' מרים ברוק בפגישה שבה הגיעה התובעת עם אחיינה י' ג' והוסבר להם שלא ניתן לבצע מהלכים חד-צדדיים, אלא בהסכמת כל השותפים. עדות זו אינה רלבנטית לקביעת העובדות הנוגעות לענין.

37. לגבי אירוע חתימת הצוואה, העידה התובעת שעמי (עמי דוד, מטעם הנתבעות) בא ולקח אותה למעלה אפרים. הוצג בפניה מסמך שב"כ התובעת הודיע לה שזו הודעה על ביטול צוואה (ת/6), והיא

נשאלה מי חתם על המסמך וענתה "זה שלי, היתר לא שלי" (עמ' 70 לתמליל). לשאלה מי כתב את המסמך ומתי חתמה עליו וכמה זמן אחרי שעשתה את הצוואה ענתה שהיא לא זוכרת. כשלחץ עליה ב"כ התובעת לומר כמה זמן אחרי שעשתה את הצוואה חתמה על המסמך הזה, חודש, שנה, חודשיים, 4 חודשים, ענתה שפגשה איזה בחור וביקשה ממנו לכתוב את זה.

כב' הש' ד"ר רניאל:איפה פגשת את הבחור הזה, גברתי? איפה פגשת את הבחור?

העדה, גב' אלמונית:סליחה.

כב' הש' ד"ר רניאל:איפה פגשת את הבחור?

ת:איך?

כב' הש' ד"ר רניאל:איפה פגשת את הבחור?

ת:איפה?

כב' הש' ד"ר רניאל:פגשת את הבחור?

ת:פגשתי

כב' הש' ד"ר רניאל:את הבחור שביקשת ממנו לכתוב את זה?

ת:בזמן שטיילתי.

כב' הש' ד"ר רניאל:טיילת? אז היה מישהו סתם מהרחוב?

ת:לא, לא, לא היה אף אחד, היה, היינו במקום פתוח, היה מקום פתוח וישבנו, דיברנו.

עו"ד טל:מתי זה קרה מה שאת מתארת? אחרי שחתמת על הצוואה כמה זמן אחרי זה קרה מה שאת מתארת שפגשת את הבחור הזה? כמה זמן?

העדה, גב' אלמונית:חודש."

38.בחקירה נגדית אישרה התובעת את חתימתה מעל המילה "חתימה" בת/6 אך לשאלה מי כתב את המסמך אמרה שעזרו לה אנשים טובים שאותם פגשה כשהיתה בטיוול בסביבה כי היא לא כותבת עברית. כשנשאלה אם במקרה ראתה בן אדם וסיפרה לו סיפור, ענתה "משהו כזה.. הוא כתב מה שאני אמרתי לו" (עמ' 87 לתמליל). לשאלה למי סיפרה שהכינה צוואה, השיבה "אף אחד", גם לא לאחותה התאומה. אשר לי' הבן שלה, ענתה תחילה "איך?" ואחר כך "לא. לא אמרתי". בהמשך העידה שאותו אדם טוב שפגשה ברחוב וכתב את ת/6 כתב לפי מה שהיא אמרה לו, מבלי שתראה לו את הצוואה. בהמשך נשאלה וענתה:

"עו"ד בורשטיין:אז איך הוא ידע את הפרטים של הצוואה?

העדה, גב' אלמונית:אני אמרתי.

ש:באיזה תאריך היא נחתמה?

ת:אמרתי לו שאני לא כותבת עברית, אז הקראתי לו. ...

עו"ד בורשטיין:אם לא לקחת את הצוואה איתך כשנתת לו את הפרטים אז איך הוא ידע לכתוב את השם של עוה"ד והכתובת שלה והמיקוד והשמות של העדים והתאריך של הצוואה? איך הוא ידע?

העדה, גב' אלמונית:תראה, זה יכול להיות, יכול להיות, אני לא יודעת, לא קראתי ולא כלום, יכול להיות שזה לא אני כתבתי, למה הכתב הזה כאילו מפוברק, אבל יכול להיות שאני כתבתי, יכול להיות.

ש:לא, את אמרת מקודם, תקשיבי, את אמרת מקודם שאת לא כתבת את זה.

ת:לא, לא כתבתי.

ש:לא כתבת, רק חתמת.

ת:נכון.

ש:יופי, מי שכתב, שאל בית המשפט הנכבד, מי שכתב את המכתב כתב, לא חתם.

ת:כן.

ש:מי שכתב את לא יודעת מי זה, את לא זוכרת.

ת:כן.

ש:מי שכתב מאיפה היו לו את כל הפרטים והנתונים שיש במכתב הזה?

ת:לא יודעת. לא זוכרת.

ש:את זוכרת למי הראית את הצוואה? למי אמרת שיש צוואה?

ת:איזה? זה?

ש:לא, לא זה, צוואה, למי אמרת שיש צוואה, שחתמת על צוואה למי זה היה? למי אמרת שיש צוואה?

ת:לא זוכרת. אני לא רואה דמות.

ש:לא רואה דמות, יכול להיות אמרת לי' או לאחותך?

ת:כל דבר שאני יודעת הם יודעים, אין לי סוד, אצל אחותי ואצל י' אין לי סודות, הכול הם יודעים.

כב' הש' ד"ר רניאל:תראי, גברתי, אני מנסה להאמין לך שמי שכתב את זה זה מישהו שפגשת ברחוב, אבל יש כאן כל כך הרבה פרטים במכתב הזה שלא יכול להיות שהוא ידע את זה משיחה ברחוב, אז אני רוצה שתחשבי עוד פעם, אולי זה לא היה ברחוב, אולי זה היה באיזשהו משרד, אולי זה היה מישהו שמוכר לך יותר? תחשבי על העניין הזה עוד פעם.

עו"ד בורשטיין:השופט מבקש שתחשבי עוד פעם.

העדה, גב' אלמונית: אחותי?

ש:לא, לא. השופט מבקש.

ת:כן.

ש:שתחשבי עוד פעם.

ת:כן.

ש:איך יכול להיות שמי שכתב את זה היה לו את הפרטים? אולי זה לא היה ברחוב, אולי זה היה בבית או במשרד או בחנות? תנסי לחשוב עוד פעם.

ת:לא זוכרת.

ש:לא זוכרת." (עמ' 101-102 לתמליל).

39. גירסתה של התובעת בענין זה אינה אמינה. לא יכול להיות שהיא לא סיפרה לאף אחד על צוואה, אבל מישהו שהיא פגשה במקרה בטיול כתב לה ביום 12.9.19 (אם זה התאריך של כתיבת המכתב) הודעה על ביטול הצוואה מיום 25.7.19, בנימוק שהצוואה לא משקפת את רצונה החופשי וחייבו אותה לחתום על הצוואה בכח ותחת לחץ. השאלה אם המסמך נחתם ביום 12.9.19 ואם מי שכתב אותו הוא י' האחייין או מי מטעמו נותרה עלומה. אין בדעתי להסתמך כהוא זה על טענה שביום 12.9.19 ביקשה לבטל את הצוואה מכיוון שאינה משקפת את רצונה החופשי.

40. הודעת ביטול הצוואה (ת/6) שעליה רשום שהיא מ-12.9.19 וטוענת שהצוואה אינה משקפת את רצונה החופשי מעלה את השאלה אם באותה תקופה, כחודש וחצי לאחר חתימת הצוואה וחצי חודש לאחר תום הכנסת הנתבעות לחשבון, כולם באותו קו של מתן זכויות לנתבעות ברכושה של התובעת, פנתה התובעת לבנק והודיעה שצירופן של הנתבעות לחשבון אינה משקף את רצונה ונעשה תחת לחץ. התובעת נשאלה אם פנתה בכתיב או בעל-פה לבנק לומר זאת, ואמרה שהיא חושבת שכן אבל היא לא זוכרת מה אמרו לה בבנק. הוצגה לה גירסת פקידי הבנק לפיה הסבירו לה היטב שלאחר צירוף הנתבעות לחשבון, לא ניתן לגרוע אותן מהחשבון ללא הסכמתן, והתובעת העידה הפעם שלא הסבירו לה בבנק. היא גם לא זכרה אם ישבו איתה בפרטיות רק הפקידיים בלי הנתבעות. מכל מקום, אין אפילו ראייה לכאורה שבאותה תקופה פנתה לבנק וביקשה לבטל את הצירוף כי אינו משקף את רצונו החופשי. גם עובדה זו מטילה ספק ניכר על אמינות הראייה כאילו הודיעה ב- 12.9.19 על ביטול הצוואה, ואף מעלה ספק מי הוא שערך מסמך זה, רשם את מועדו והציגו.

41. הרבה מהשאלות שב"כ התובעת שאל את התובעת היו שאלות מדריכות, ובהן השאלה "מה גרם לך להשלים עם אחותך בתקופה של הקורונה", למרות שהתובעת כלל לא העידה קודם לכן שהשלימה עם אחותה בתקופת הקורונה. לאחר כמה פעמים ששאל זאת, ענתה לו התובעת שלא רצתה בכלל להיות איתה ביחסים לא טובים "אני תמיד כל החיים שלנו אנחנו תאומות, אנחנו לא יכולים להיות אחד בלי השנייה" (עמ' 70 לתמליל). תשובה זו מנוגדת לתולדות חייה של התובעת. לפעמים שאלותיו נשאלו בצורה סתומה, כגון השאלה "ניסית להתקשר לנתבעות לדבר איתן על מה שקרה?", מבלי שקדמה

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

לשאלה זו שום עדות על משהו שקרה. אין פלא שהתובעת לא הבינה על מה עליה לענות. בסופו של דבר הסביר לה ב"כ התובעת שעליה לענות לשאלה אם ניסתה לדבר עם ב' ול' בטלפון על מה שקרה עם חשבון הבנק. תשובתה היתה שהתקשרה והן לא היו עונות.

"עו"ד טל:האם ניסית לדבר איתן? האם ניסית להתקשר אליהן? האם ניסית? את, אני שואל עלייך, האם את ניסית להתקשר אליהן?"

העדה, גב' אלמונית:לא הרבה זמן, בעד זה שהן לא ענו ולא רצו לענות והבנתי שהן אויבות."

כלומר, בלי לדבר עם הנתבעות הצליחה התובעת להבין שהן אויבות. לעומת זאת, בחקירה נגדית נשאלה וענתה:

"ש:את התקשרת אליהן בטלפון? התקשרת, אני שואל, עזבי את ההודעות עכשיו, אני שואל אותך, התקשרת אליהן?"

ת:אין?

ש:התקשרת אליהן.

ת:לא.

ש:להגיד להן שאת במצוקה?

ת:אין?

ש:שקשה לך? התקשרת להגיד להן שקשה לך, אחותך או הבן של אחותך מפריעים לך או לוחצים עלייך?"

ת:אולי אותו יום הייתי עצבנית, אולי, לא, לא זוכרת. "

בהמשך החקירה הנגדית נשאלה התובעת על עמי ב' ול' (עמ' 91 לתמליל):

"ש:ומי אמר לך שעמי, ב' ול' לא רוצים את טובתך?"

ת:אין?

ש:מי אמר לך שהם לא רוצים את טובתך ב', ל' ועמי, מי אמר לך?"

ת:לא, ההיפך, הם רוצים לטובתי.

ש:הם רוצים את טובתך.

ת:הם חברים.

ש:וזוה נכון גם היום?"

ת:לא.

ש:למה לא?"

ת:בעד זה שהם גילו שיש לי חסכונות.

ש:כן.

ת:וידעתי שהם רוצים לרכוש את זה.

ש:איך ידעת שהם רוצים לרכוש את זה?

ת:היה לי מן הרגשה.

ש:תראי, כב' השופט.

ת:נו כן?

ש:בדיון הקודם בעמוד 17 לפרוטוקול שאל אותך מיוזמתו, "מה גרם לך לחשוב שהן רוצות את הכסף שלך?" ואני מצטט את מה שאמרת הלאה, בסדר? תנסי לחשוב אם זה באמת המצב, "כל פעם היו שואלים אותי, אחר כך היו מדברות בצורה אחרת, לא רצו להפחיד אותי, כל השאלות, כל הטוב לב שהיה להם זה הספיק, חשבתי שפה זה לא נטורל, לא נטורל" ואז כב' השופט שואל אותך, "אוקיי, מה גרם לך לחשוב ככה?" ואת עונה, "שהם כל הזמן נדנדו", שואל אותך כב' השופט, "מה נדנדו? ואת עונה "שהם רוצים לטובתנו, מה שלומך בחגים היו?" ואז השופט אומר לך, "אז איך זה אומר לך שהן רוצות את רעתך?" ואת עונה, "את זה שהם שאלו כל פעם והם ידעו שיש לי כסף".

ת:נכון.

ש:אז זה התשובה שלך גם היום.

ת:נכון."

מצער לומר, אבל התרשמתי מעדותה של התובעת שהטענה שהנתבעות הן אויבות שלה אינה שלה אלא של מישהו אחר. בניגוד לטענות הקשות שלה כלפי אחותה, גיסה ואחייה, הטענה היחידה כלפי הנתבעות היתה שלא התקשרו מספיק אחרי הצירוף לחשבון או שהתעניינו בשלומה.

42.כשנשאלה התובעת על הטיול שרצתה לעשות בחוץ לארץ ולשם כך ביקשה למשוך מיליון ₪ במסגרת הצו הזמני ענתה "נגמור עם כל הבלגן אז אני אחשוב על טיול". כשנשאלה אם מאז התביעה הלכה למשך כסף מהחשבון, סכום גדול, ענתה שלא זוכרת והיא לא יודעת את המטרה. לשאלה "זה את מושכת או מישהו אחר מושך?" ענתה "מה?" וכשנשאלה "את יודעת?" ענתה "לא. אני לא יודעת". היא לא זוכרת אם היא הוציאה בשנתיים האחרונות 300,000 ₪ או משהו כזה (עמ' 84-85 לתמליל). מכאן, שגם רצונה הנטען למשוך מיליון שקל אינו רצונה, אלא כנראה בא ביוזמת אחר לשמש מקרה מבחן ליכולתה למשוך כספים מחשבון משותף.

43.בחקירה נגדית נשאלה התובעת אודות היחסים בינה לבין אחייה י'. לפי עדותה בפני, היחסים מצוינים וגם 10 שנים אחורה היחסים בסדר (עמ' 74-75 לתמליל). עם אבא שלו היו בעיות אבל איתו כנראה לא. גם עם אחותה היחסים מצוינים. לא היתה לה בעיה בראש אבל היה לה בעל שהיה בעיה. זה השלב שבו שאלה התובעת "אני בסדר בינתיים?" (עמ' 76 לתמליל, שורה 5), כאילו היא זקוקה לאישור מאדם כלשהו שהיא מעידה לפי המצופה. לשאלה למה תבעה את אחותה בבית המשפט ענתה שזה

בגלל שאחותה שמעה בקול בעלה שלא אהב אותה ועשה לה בעיות בגלל התובעת. לשאלה למה תבעה את הבן י' ענתה שהיא לא זוכרת על י'.

"ש:ולמה תבעת את הבן שלה את י'?"

ת:בעד זה, איר?

ש:את י' למה תבעת?

ת:זה אני לא זוכרת על י'.

ש:לא זוכרת י'?

ת:את י' ג'?

ש:כן.

ת:הבן שלה?

ש:כן.

ת:לא זוכרת.

ש:לא תבעת אותו?

ת:לא.

ש:לא.

ת:לא זוכרת.

ש:טוב.

ת:אין לי, אנחנו חברים הכי טובים.

ש:כן. עכשיו.

ת:אני גרה אצלו.

ש:אני יודע.

ת:מפעם לפעם. מבקרת אצלו." (עמ' 77 לתמליל).

לאחר שהבהירה את היחסים העכשוויים בינה לבין אחיינה י' והתעלמה מהיסטוריה ארוכה של טענות ומענות כלפי י', נשאלה אם אחותה היתה בסדר בראש ותשובתה היתה "תקופה מסוימת לא". לדבריה מי שטיפל בענייני אחותה היה בעלה. כשנאמר לה שהבעל שלה נפטר ענתה "היא היתה תחת השפעה של הבעל", ואחר כך העידה שמי שטיפל בה זה "לבד, לבד, כן עם קופת חולים, ועזרה בבית". כשהועלתה בפניה האפשרות ש' היא אפטרופוס של אחותה ענתה שיש לו בית משלו אבל אחר כך אישרה שהוא היה אפטרופוס והוא היה שומר עליה. ניכר בתובעת שהיא מבקשת להרחיק ככל האפשר את מעורבותו של י' אחיינה, שהוא כאמור חברה הטוב כעת, למרות שאין ספק על פי המסמכים שהיא טענה שוב ושוב כלפי י' שהיא אפטרופוס של אחותה בעת המשפט כאשר לא העידה ורק י' התמודד עם טענותיה, וי' הוא המוציא והמביא את התובעת. כך גם

טענותיה כאילו אחיינה י' מפעיל את השכן נגדה. בהמשך חקירתה הנגדית אישרה התובעת שי' אחיינה הלך איתה למומחה ד"ר רוזנצווייג, ולקח אותה גם לעורך דין, ויכול להיות שהוא לקח אותה גם עד הבנק אבל היא לא זוכרת אם הוא בא או לא בא (עמ' 99 לתמליל). לאחר מכן שאלה "אבל למה אתה שואל שאלה כזאת אינטימית"? וכשנשאלה למה היא אומרת שזו שאלה אינטימית ענתה "אתה שואל למשל השכנה שלי אז היא הולכת לבנק לוקחים אותה, לא עושים מזה עניין, פה אתה עושה עניין בבית משפט אתה עושה עניין". בהמשך אישרה שי' תמיד לוקח אותה לכל מקום איפה שהיא מבקשת "אבל לדברים שהם רשמי נקיים, למה אתם חוקרים?". לאחר מכן הכחישה שי' שהיא שוטר בעבר לקח אותה להגיש תלונה במשטרה נגד הנתבעות, אבל בשאלת המשך העידה שהוא עזר לה להגיש תלונה במשטרה. ניכר בתובעת שהשאלה אם י' האחייין לקח אותה לבנק נוגעת בעצב חשוף.

44. בחקירה נגדית נשאל האחייין אם במהלך המשפט שניהלה התובעת כנגד אמו נודע על חשבון הבנק שיש לתובעת בבנק הבינלאומי. הוא העיד "בטח שידענו" כי התובעת נדרשה להוכיח שהעבירה את הכסף מחשבונה, ואז לדבריו "הביאו את המסמכים שלה והיא לא יכלה להראות מאיפה הכסף" (אמירה זו אינה נכונה ואינה מדויקת. בית המשפט קבע שהכסף לרכישת הדירה יצא מחשבונה). במהלך המשפט הציגה התובעת שאין לה כסף והיא חיה מקיצבת ביטוח לאומי, ולכן נשאל אם ידעו אז שיש לה חשבון שכפי שעולה כעת יש בו 4 מיליון ₪, וענה שלא ידעו על סכומי הכסף שיש לה בחשבונות הבנק, אלא שיש לה חשבון בנק. לדבריו, התובעת לא אמרה אף פעם שיש לה הרבה כסף בחשבון, והדבר התגלה ב-14.5.20. עדות זו נסתרה בחקירה נגדית, כאשר התבקש האחייין להגיב על האפשרות שכאשר גילה שיש לתובעת כסף, בתוך פרק זמן של חודשיים, לקח אותה לד"ר רוזנצווייג, לקח אותה לעורך דין, החתים אותה על יפוי כח מתמשך, לקח אותה לבנק, לקח אותה לעשות צוואה חדשה, ולקח אותה להגיש תלונה במשטרה. תשובתו של האחייין היתה "זה שיש לה כסף ידענו תמיד שיש לה כסף ... עובדה שהיא מכרה בית, קנתה בית, היא היתה עצמאית כלכלית. גם במהלך המשפט ראינו שיש לה כסף בחשבונות בנק. ידענו" (עמ' 34 לתמליל). אני מאמין יותר לגירסה זו. תמיד ידעו י' ואמו שיש לתובעת כסף בחשבונה והכשותיו הקודמות כוזבות.

45. אציין סתירה נוספת בעדותו של האחייין י'. בעמ' 34 לתמליל העיד שכל כספי הירושות של המשפחה עברו לתובעת – גם כספי הפיצויים של הדוד שנפטר, גם הבית בקריית גת, גם החנות של הדודה בקריית גת, גם הבית של הסבתא בחיפה. "תמיד זה נשאר לפלזונות. אף פעם לא ביקשנו ממנה כמשפחה להתחלק בירושה אחרי מות אמה". לעומת זאת בעמ' 39 לתמליל דיבר על שמשון עורך הדין של התובעת שייצג אותה בתיק שבו נטען שהיא לקחה או גזלה את כספי הירושה של האב משאר בני המשפחה, ובעמ' 40 ציטט דברי קרוב משפחה על התובעת "הם לקחו לנו את הירושה, היא סרטן היא מפלצת". כלומר, במשפחה חשבו שהיא גזלנית וניהלו נגדה הליכים, ולמרות זאת כאמור לפי עדותו היחסיים היו נהדרים עד אשר התחילו מחשבות שווא.

46. אין ספק שבמהלך הדיון בתביעה שהגישה התובעת כנגד אחותה, לא טענה אחותה או באי כוחה שום טענה בדבר מצבה הנפשי של התובעת, שהיום טוענים שהוא מצב פסיכטי מזה שנים רבות. האחייין י' ג' נשאל על כך שוב ושוב בחקירתו הנגדית, ותשובתו היתה שמצבה הנפשי של התובעת היה ידוע לו, אבל הוא (האפוטרופוס של אמו שאינה אחראית למעשה) הורה לעורכי הדין שלא להעלות טענה זו כדי לכבד את התובעת, שלא אהבה את הטענות כלפיה שהיא משוגעת. אני דוחה הסבר זה. כעולה מהראיות

שבפניי, מי שייצג את אחותה של התובעת במשפט לא נמנע מלפגוע בתובעת ולהציגה כמי שאינה יודעת על מה היא מדברת. בנוסף, ההסבר הזה אינו מתיישב עם נסיונו של האחין להציג עצמו כמי שדואג לבריאותה הפיזית והנפשית של דודתו התובעת, אשר לא נקט כל פעולה לעזור לה.

47. לפי עדותו של האחין י' ג', לאחר פסק הדין בערעור התובעת סירבה לדבר עם משפחתו, עד אשר לאחר שהתובעת דיברה עם אחותה בימי הקורונה, התקשרה אליו ואמרה שהם משפחה והכל נגמר. היה קשר טלפוני שבוע וחצי-שבועיים ושלושה ימים אחרי יום העצמאות אחיו נסע אליה והביא אותה לאמו והם ישבו וצחקו ביחד (אזכיר, כי על פי עדות האחין, אמו דמנטית והוא מונה לאפוטרופוס שלה עוד לפני הראיות שנשמעו בבית המשפט ב-2015, וגם עדותה באותו משפט ניתנה כשהשופטת באה לביתה באישורו כאפוטרופוס). התובעת היתה אצלה כשבועיים וכעבור שבועיים ב-14 לחודש ביקשה שיחזיר אותה הביתה, והיתה מגיעה לשבועיים-שלושה והולכת (עמ' 109 לתמליל). לאחר מכן, כך העיד, אמרה שהיא רוצה לקנות בית קרוב לאחותה, וכשהסיע אותה לביתה ביקשה שיבוא איתה לבנק כי היא רוצה כסף. אז הגיעו לבנק והפקידה אמרה שזה לא רק החשבון שלה ויש לה שותפים בחשבון. הוא לא הכיר את השותפות ושאל את התובעת, שענתה "לא, הן הבנות של מריו, הן שומרות לי על הכסף, הן שומרות שאף אחד לא יגנוב לי", ואז הסבירו לו את המשמעות של שותפות בחשבון והוא הבין. הוא הסביר לתובעת שהן שותפות שלה והיא לא ידעה על מה הוא מדבר, ואז הפקידה הסבירה, ואז יצאו מהבנק והוא ניסה להתקשר עם הנתבעות והחליף איתן מסרונים. כעולה מת/7 מיום 15.5.20, כתב האחין שהוא מבין שאין לנתבעות כוונה להסיר את חתימתן מהחשבון של התובעת, למרות בקשתה, ואם לא יגיבו, כבר ביום ראשון הוא פותח בהליכים משפטיים, ובינתיים החשבון מוקפא ולא ניתן לעשות בו פעולה לבקשתה של התובעת, והוא מבקש ליצור איתו קשר בהקדם לסיים את הסאגה בצורה מכובדת. מכאן, שהיו דרישות קודמות של האחין שלא נענו והביאו אותו לאיים על הנתבעות. בתשובה מיום 16.5.20 (ת/8) ענתה הנתבעת ששנים רבות מאוד היא ואחותה בקשר יומיומי עם התובעת מאז שנאלצה לעזוב את הבית אותו רכשה מכספה על מנת לגור עם אחותה, לאור מסע ההתעללות שעברה מהמשפחה. מאז ועד ערב יום העצמאות היתה התובעת איתן בקשר יומיומי עד שנמנע מהן להגיע לבקרה עקב הקורונה. לפתע מסתבר שבחסות הקורונה היא נלקחה באופן פתאומי לבית אחותה, אף שאסור היה לפי החוק להזיזה מביתה, ותוך יום או יומיים השתלטו על הפלאפון שלה והגיעו לבדוק את חשבון הבנק. הנתבעת כתבה שאם יאונה לתובעת רע, האחין ומשפחתו יהיו הראשונים לתת על זה את הדין, והן מוטרדות יותר מבריאותה של התובעת מאשר מהחשבון. כך המשיכה ההתכתבות ביניהם.

48. נחזור לאחור. על פי הרישום הרפואי, ביום 5.12.17 נבדקה התובעת על ידי רופאת משפחה, שרשמה שהתובעת ממשיכה להתלונן שהשכן שלה מציק לה ומפעיל נגדה שדה חשמלי. אחין שלה, בן של אחותה התאומה שעובד בשב"כ משלם לשכן שלה ומנסה להרוג אותה, גורם לרעשים מיוחדים שמעלים לה לחץ דם. כמו כן השכן מקלקל את הבית שלה – דלתות נפתחות פחות טוב, בלטות בריצפה שוקעות. כל זה נעשה במשך כל שעות היום והלילה. לפני מספר לילות השכן גרם לה לפצע בריאות ומאז היא סובלת מכאבים בבית החזה. עוקבים אחריה כל הזמן ובכל מקום (ת/1). רופאת המשפחה ד"ר אברמוביץ אישרה את האמור בת/1 שהוא התיק הרפואי של התובעת, והוסיפה שהתובעת אף פעם לא הזכירה שמות אלא התייחסה לאחותה התאומה, לאחין ולשכן (עמ' 20 לתמליל). אצין, שלמרות הנחייתי לעדה להעיד רק על עובדות הידועות לה מידיעה אישית, נשאלה על ידי ב"כ התובעת באיזו מידה התרשמה שהתובעת משוכנעת שהמעשים שהיא מתלוננת עליהם נעשים בשיתוף עם אחותה הרוצה לפגוע בה, והשיבה לבקשת ב"כ התובעת שהתובעת "האמינה בזה במאה אחוז" (עמ' 22 לתמליל). כך גם לגבי יתר תלונותיה.

49.ביום 5.8.18 נרשם על ידי רופאת המשפחה שהתובעת נבדקה במיון פסיכיאטרי ולדעת הפסיכיאטרית היא חולה במצב של פסיכוזה ללא תובנה למצבה, בדומה למצבה ב-2009. התובעת לא מוכנה לקבל טיפול ובאה לשכנע את רופאת המשפחה "שהיא לא משוגעת ושכל מה שהשכן עושה לה זה אמת וקיים" (ת/1).

50.ביום 6.5.19 רשמה רופאת המשפחה שלבקשת התובעת דיברה עם השוטרת מירי במשטרת חיפה שסיפרה שהתובעת מבקרת במשטרה כמעט כל יום ומתלוננת על בעיות שהשכן עושה לה, וגם על האחות התאומה והאחיין שרוצים להזיק ולהציק לה. באותו יום הגישה התובעת תלונה על כך שיום קודם לכן השכן חשף בפניה את איבר מינו, והשוטרת חשבה שהתובעת צריכה להיבדק על ידי פסיכיאטר. גם רופאת המשפחה הסכימה לכך וניסתה להפנות את התובעת לייעוץ פסיכיאטרי, אך היא סירבה בתוקף (ת/1).

51.ביום 2.7.19 רשמה רופאת המשפחה את תלונת התובעת לפיה "שלשום בזמן ביקור אצל החברים – אירוע של מצב בלבולי וחולשה כללית שנמשכו מספר שעות". נרשם שמזה מספר שנים היא מתלוננת על השכן שלה, פנתה מספר רב של פעמים למשטרה ונשלחו שוטרים לביתה, אך לא מצאו כלום ולא טיפלו בשכן. היא לא מעוניינת בבדיקת פסיכיאטר, אך רופאת המשפחה הפנתה אותה לחדר מיון בבית החולים רמב"ם (ת/1). באותו יום נבדקה התובעת בחדר מיון בבית החולים רמב"ם על ידי הפסיכיאטר ד"ר סאמי רחאל, לביור מצב בלבולי וחולשה כללית. נפתחה בקשת ייעוץ פסיכיאטרי בשל תיאור של מחשבות פרנואידיות כלפי שכן מזה מספר שנים המזיז את הבלטות בדירה שלה ושולח לעברה ריחות מזיקים, מזה 5-6 שנים. הפסיכיאטר מצא שהתובעת "בהכרה מלאה, עירנית ומתמצאת בכל המובנים, אם כי לקח לה זמן רב לזכור את השנה, נראית צעירה מכפי גילה, משתפת פעולה ויוצרת קשר עין, דיבורה ספונטני לעניין, שטף ונפח תקינים, מוטוריקה תקינה, חשיבתה מעט קונקרטי, נתגלו הפרעות בלוגיקה, בתוכן נתגלו מחשבות שווא של רדיפה ויחס כלפי שכן מזה שנים רבות, ללא מחשבות אובדניות, ללא הזיות מכל סוג, מצב רוחה טוב, אפקט היפומימי, מגיב ותואם, תובנה חסרה, שיפוט לקוי. אין עדות למצב בלבולי כעת, אין עדות לדכאון מגורי, אין עדות למצב פסיכוטי חריף. מציגה תמונה כללית שאינה ברורה דיה, קיימת אבחנה מبدלת של הפרעה דלזיונלית מול התייצגות של שינויים נוירודגנרטיביים". גם בבדיקה הנורולוגית נמצא שאין ממצאים המסבירים מצב בלבולי (ת/2).

52.הוגש ת/24 שהוא הקלטת שיחה בין התובעת לבין הנתבעת 1, שעה שהתובעת אומרת שהיא נמצאת בחדר מיון, לאחר שחזרה מביקור אצל הנתבעות והלכה לרופאה שהיפנתה אותה לחדר מיון. ההקלטה כוללת בראשיתה, לפני הצלצול, את המילים "אחרי הנפילה", שאותן אומרת דוברת אחרת שאינה התובעת או הנתבעת 1. הנתבעת 1 לא הצליחה להסביר בחקירתה הנגדית מי אמר זאת וכיצד זה נכנס להקלטה, זאת לאחר שהעידה שלא ידעה בכלל שהטלפון שלה מקליט את השיחה (עמ' 4 לתמליל מיום 19.5.22). על פי ההקלטה, נראה שבאותו זמן היה קשר רציף בין התובעת לנתבעות. התובעת סירבה להצעת הנתבעת 1 שהן יבואו אליה לבית החולים אלא אמרה שיבואו אחר כך, כשהיא צריכה, תלוי במצבה. הנתבעת הציעה שהתובעת תבוא אליה לאחר בית החולים. התובעת מסרה דרישת שלום לבני משפחתה של הנתבעת וסיפרה שהשכן מלמעלה שיגע אותה בלילה ונתן אגרופים בתיקרה והמשטרה לא עושה כלום כי הוא שיכנע אותה שהתובעת משוגעת, ו' (האחיין) משלם לו, והיא מפחדת מ' ומאחותה. התובעת סיפרה שדיברה גם עם הנתבעת 2, והבטיחה לעדכן את הנתבעת 1 לאחר שתגמור בבית החולים. לדבריה, המפתחות של הבית בידה ואם יקרה לה משהו היא תסביר לנתבעת "מה תצטרך

לעשות איפה תמצאו". זאת, למרות שלדעתה לא תצא מבית החולים כי קיבלה מכה בראש. היא נפרדה מהנתבעת באומרה "אני שמחה שבסוף חיי באתי, גרתי אתכם". תשובת הנתבעת היתה שהיא באה רק ליום אחד, ועל זה ענתה התובעת "כן, כן, לא יכולתי יותר".

53. הנתבעת 1 נשאלה בחקירה נגדית למה ייעצה לאישה קשישה בודדה בגיל של התובעת לא לספר לאף אחד שהיא נמצאת בבית החולים, ואמרה שהיא לא זוכרת בדיוק אבל זה היה בעקבות משהו, אולי בעקבות דבריה של התובעת שלא לספר לאף אחד. מכך ביקש ב"כ התובעת להסיק שהנתבעות ביקשו לבודד את התובעת מסביבתה. אני דוחה טענה זו. כעולה מההקלטה והתמליל ת/24, התובעת סיפרה על השכן שמשגע אותה והמשטרה לא רוצה לעשות כלום. לאחר מכן התנהל דו-שיח זה:

"פלונית: ... אני חושבת שהוא שיכנע שאני משוגעת. אני יודעת את זה

ל': פלונית! מי שמשוגע לא אומר שהוא משוגע.

פלונית: לא אבל... י' שמשלם לו מדבר אליו.

ל': אהה י' י' י'

פלונית: י' (לא ברור) וליזה מפחידים אותי פחד.

ל': יאללה אל תגידי לאף אחד. שאת בבית חולים – מספיק. אני יודעת שאת בבית חולים. מי עוד יודע?

פלונית: אף אחד

ל': אמרת לב'?

פלונית: מה?

ל': דיברת עם ב'?

פלונית: כן כן בטח

ל': אהה יופי

פלונית: בטח".

אין להסיק מהאמירה "אל תגידי לאף אחד" רצון לבודד את התובעת מבני משפחתה. אמירה זו היתה בהקשר לדבריה של התובעת אודות מעשי השכן, וי' שלדעתה עומד מאחורי מעשים אלה. לאחר שהתובעת אמרה שאומרים עליה שהיא משוגעת, אמרה לה הנתבעת 1 שלא תגידי זאת לאף אחד, ומספיק שהיא בבית החולים. מהקשר השיחה עולה שהיא ביררה מי עוד יודע שהתובעת בבית החולים על מנת לעזור לה, אל מול הרגשתה של התובעת שהיא קיבלה מכה בראש והיא לא עומדת לצאת בחיים מבית החולים.

54. הנתבעת 2 העידה שהיא מכירה את התובעת מגיל אפס. ב-2012 אביה נפטר, והיא הודיעה לתובעת שהצטערה מאוד לשמוע על כך, ואחרי יומיים התקשרה אליהם וביקשה להגיע אליה דחוף לחיפה. הן הגיעו לבית שהיה שונה מהבית שהיו מבקרות אותה קודם לכן על הכרמל. הבית היה מסודר, צבוע, ארונות חדשים, והתחילה מערכת יחסים מאוד מאוד הדוקה של המון טלפונים, המון ביקורים, המון

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

מפגשים. באיזה שהוא שלב היא סיפרה על הוילה שקנתה והמשפט שהתנהל, והיתה ממורמרת שלא האמינו לה שהכסף שלה. "התחילה מערכת יחסים מאוד מאוד חמה כי זאת גם היתה הבקשה של אבא שלי, שנדאג לה ונשמור עליה והיינו באות בחיפה" (עמ' 59 לתמליל). באיזה שהוא שלב הבית התחיל להתערער והיה שכן שהטריד את התובעת ולאורך כל השנים ניסו לשכנע אותה לעבור משם לדירה אחרת והיא לא רצתה. לדבריה, המצב הכלכלי של התובעת היה כזה שפעם בחודש היא היתה נוסעת לבנק הדואר, מוציאה את הקיצבה, משלמת את מה שהיא היתה צריכה, ומה שנשאר היתה לה קופסה בארון ששם צברה הרבה עודפים. לפי עדותה, התפרנסה התובעת מהקיצבה והיתה מקבלת גם סלי מזון, ולא ידעו על חשבון הבנק בבנק הבינלאומי, עד שיום אחד היא אמרה שיש לה חשבון "ושהיא רוצה להבטיח את עצמה שאנחנו נשמור עליה ונגן עליה ושברגע שהיא תצטרך עזרה היא יודעת שאנחנו נעמוד לרשותה. מעבר לזה שהיא יודעת שהיא נותנת לנו את זה במתנה רק בתנאי שנדאג לה לכל הצרכים שיידרשו ושנגן עליה, והכי חשוב שזה לא יגיע לידיים של משפחה גלעדי" (עמ' 60 לתמליל).

55. לפי עדות הנתבעת 2, התובעת התקשרה אליהן וביקשה שיגיעו וכשהגיעו היא ביקשה שילכו איתה לבנק ולקחה אותן לבנק הסמוך, ובדרך אמרה שהיא רוצה לצרף אותן לחשבון כמתנה על 10 שנים שסעדו אותה וטיפלו בה ודאגו לכל מחסורה. פקידת הבנק הסבירה לה את המשמעות והנתבעת 1 חתמה, ורק אז נודע שקיים חשבון עם כסף, שלא התיישב עם הצניעות שבה חיה. לדבריה, עד 2020 לא היה לתובעת קשר עם האחייין, והתובעת התייחסה אליו ואל אחותה בפרד נוראי. היא כל הזמן אמרה שהוא שוטר לשעבר והוא מאיים עליה שיגרום לה להשתגע ויעשה לה מלא בעיות, והיא תשלם על כל מה שעשתה להם (עמ' 61). הקשר ביניהן לבין התובעת התקיים עד אשר ביום העצמאות התובעת לא התקשרה והיתה קורונה ולא יכלו לנסוע לראות אותה. הנתבעת 2 ביקשה מבן זוגה לפנות למשטרה שילכו לבדוק, והתקשרו אחר כך מהמשטרה שהתובעת אמרה שהכל בסדר ושלא ידאגו, והיא תדבר איתן מאוחר יותר אחרי שתטעין את הטלפון. זאת, עד ששמעה מהאחיין שהתחיל לאיים עליהן.

56. הנתבעת 2 העידה שקיבלה מהטלפון של התובעת הודעות "עזרו לי אני במצוקה" (6/ו- 7/ו). לדבריה ענתה שהיא יודעת שהיא מצלצלת ולא יודעת לכתוב הודעות, וכנראה מעורב בזה מישהו אחר, ואם היא צריכה עזרה שתצלצל אליה. זה היה לאחר הגשת התביעה. לשאלתי מדוע לא עשתה דבר כדי לעזור לתובעת במצוקה ענתה שבאחת הפעמים הראשונות שקיבלה הודעה, התקשרה אליה ובמשיבון של התובעת היה קול של גבר ששינה את קולו ואמר "שלום מדברת פלונית ואני משוגעת והשכן שלי משגע אותי ואם אתם צריכים". לדבריה יש לה הקלטה זו, אך זו לא הוצגה. לשאלה למה לא נכנסה לרכב ונסעה לעזור לאישה מבוגרת במצוקה שזועקת לעזרה, טענה שפחדה מהאחיין של התובעת. לשאלה מדוע לא פנתה למשטרה ענתה שוב שהאחיין אמר שהוא אפוטרופוס והוא מבקש ממנה לזוז הצידה. אם התובעת זועקת לעזרה בעודה תחת טיפול אפוטרופוס, זה מחזק את הצורך בעזרה חיצונית אך הנתבעת 2 העידה שאחותה הרימה טלפון לרווחה ודיווחה להם.

57. אשר לנסיבות חתימת הצוואה, העידה הנתבעת 2 שהתובעת ביקשה ממנה ומאחותה שיקחו אותה לעורך דין כי היא רוצה להיות מסודרת עד הסוף כדי שחלילה הרכוש שלה לא יפול בידי משפחת גלעדי. היא היתה אצלם במעלה אפרים, ויש שם עורכת דין אחת, שהנתבעת הביאה אותה אליה, כך שהתובעת ישבה איתה לבד ועשתה את כל הדרוש. כשהתובעת ירדה ממשד עורכי הדין היו בידה שלושה העתקים של הצוואה, אחד לכל אחת מהאחיות ואחד לתובעת עצמה ודיסק און-קי שנמסר לנתבעת. הנתבעת העידה שלא ערכה את הסרטונים המופיעים בדיסק און-קי, לא השפיעה על התובעת השפעה לא הוגנת,

לא ניצלה את מצוקתה ואת מצבה הנפשי שהיה מצוין והתובעת היתה חיונית ולא היתה בעיה שנראתה חריגה. בחקירה נגדית העידה שלאחר צירוף אחותה לחשבון ב- 21/7/19, אכלו בבית התובעת ארוחת צהריים שהיא בישלה ונסעו לביתן במעלה אפרים והיא נשארה בביתה בחיפה. אחר כך באו ולקחו אותה למעלה אפרים לאירוע משפחתי, יום הולדת, ואחרי יומיים שבהם שהתה בביתן, הביאו אותה לחתום על צוואה ביום 25/7/19. לאחר מכן העידה שהאירוע המשפחתי היה אחרי חודש או חודש וחצי ואז חתמה על צוואה. כשהוצג לה שחלפו רק ארבעה ימים עד הצוואה ענתה שהיא לא זוכרת. במשטרה אמרה שכאשר התובעת התארכה אצלן שאלה אם יש להן עורך דין כדי לסדר את הצוואה ואז היא ליוותה אותה לעורכת דין. לשאלה מתי אמרה התובעת בפעם הראשונה שהיא רוצה לעשות צוואה, ענתה שהדבר היה הרבה לפני כן (עמ' 98 לתמליל).

58. בחקירתה הנגדית העידה עוד הנתבעת 2 שהיא ואחותה היו נפגשות עם התובעת כמעט כל שבוע, בשבת. לשאלה כמה שנים זה קרה ענתה שפעם זה היה פעם בשבועיים ופעם זה היה פעם בשבוע ופעם היא היתה באה אלינו (עמ' 102 לתמליל). בשנת 2019 נפגשו פעם בשבועיים, ויצא להן לארוח את התובעת לשבת או חג בביתן 3 עד 5 פעמים בשנה, בחגים, ובכל פעם היתה באה לכמה ימים. היא לא זוכרת לכמה אירועים משפחתיים הגיעה התובעת. לדבריה יש לה הרבה תמונות מהבילויים והביקורים. זה נמצא אצלה במחשב בבית. היא הציגה כמה צילומים מתוך הטלפון שלה.

59. בחקירה נגדית אישרה הנתבעת 2 שבסוף 2018 ותחילת 2019, מצב הדירה של התובעת היה רע מאוד. לדבריה, שעה שצורפו לחשבון ביולי אוגוסט 2019, וראו שיש בו בערך 4 מליון ₪, הציעו לתובעת לשפר את הדירה אך היא סירבה. לאחר מכן אמרה שזה היה לפני שידעו על הכסף, והנתבעות הציעו לעזור מכספן, וגם אחרי צירופן לחשבון. התובעת גם לא היתה מעוניינת לעבור דירה. הוצגה בפני הנתבעת 2 הודעתה במשטרה (ת/16) והיא נשאלה כיצד מתיישבת הגירסה שהעידה כי לא ידעה על קיומו של החשבון עד ליום הנסיעה לבנק להצטרף לחשבון, עם גירסתה במשטרה שבמשך שנים דיברה התובעת על כך שאין לה אף אחד בעולם ושהן יהיו שותפות בחשבון. תחילה השיבה הנתבעת 2 שעד ליום שהלכו לבנק לא ידעו על קיום החשבון, ואחר כך השיבה "אולי התכוונתי לחשבון בבנק הדואר אבל לא על החשבון הספציפי הזה" (עמ' 73 לתמליל). הן ידעו שיש לתובעת חשבון בבנק הדואר. גם כשהוקראה לה גירסתה במשטרה המדברת על חשבון בנק אחד שבו רצתה התובעת לצרפן כשותפות, משך שנים רבות, עמדה על גירסתה שלא ידעו על חשבון הבנק הזה. לאחר מכן ענתה שהחקירה היתה כבר אחרי שידעו על החשבון, אז היא דיברה על החשבון שאליו צורפה. מכאן שבסופו של דבר חזרה בה מגירסתה שלא ידעו על חשבון הבנק עד שצורפו. התפתלויות הנתבעת 2 בנושא זה והסתירות בעדותה בעניינים אחרים מלמדות על חוסר אמינותה.

60. בחקירתה במשטרה העידה הנתבעת 2 שלא חתמה על צירופה לחשבון במועד הראשון שבו ביקשה התובעת לצרפן לחשבון משום ש"רק אחותי היתה זמינה ולפיכך היא הלכה עם המבקשת לבנק. אני הגעתי לבנק בפעם אחרת בהמשך הדרך". לשאלת ב"כ התובעת בחקירה נגדית ענתה שהתכוונה ששתיהן הלכו ביחד והיא לא היתה זמינה מבחינת פרוצדורה לחתום. "אני לא יכולתי פיזית לחתום בגלל הסיפור אבל אנחנו תמיד היינו יחד" (עמ' 76 לתמליל). כשהופנתה לתשובה 8 בתצהיר התשובות לשאלון (ת/18) לפיו "לא היינו זמינות יחדיו להגיע באותו מועד" ענתה שיכול להיות שזו טעות והיא לא הסבירה לעורך הדין את זה כמו שצריך. הטענה בדבר אי זמינות (שאינה אי זמינות מבחינת פרוצדורה) מופיעה שוב ושוב בתשובות לשאלון. למרות זאת עמדה על כך שזמינה פירושו שלא היתה לה אפשרות לחתום,

ולשאלה למה לא פירטה זאת בתצהירה, טענה שלא חשבה שזה רלבנטי אותה בעיה מלפני 35, 40 שנה. שוב התפתלויות הנתבעת 2 מצביעות על חוסר אמינותה. שוב ושוב דיברה על חוסר זמינות פיזית, כאילו היא לא היתה נוכחת בשתי הפעמים, בעוד האמת שונה וזאת כנראה כדי להסתיר את העובדה שבמועד הראשון לא נמצאה כשרה בעיני הבנק לצירוף לחשבון.

61. הנתבעת 2 העידה בחקירתה הנגדית שכל השנים חששה התובעת מאחיינה ודיברה על רעל בהקשר אליהם ועל כך שהאחיין מפעיל את השכן נגדה כדי לגרום לה להשתגע ולפחד והם רוצים את הרכוש שלה. היא עצמה ראתה כשבאה לבקר את התובעת וישבו איתה בחוץ או במרפסת, שהשכן עמד ועשה להן תנועות מגונות. היא ראתה בבית התובעת תיקים של הדיונים בבית המשפט שהיא נלחמה במשפחת גלעדי ולקחו לה את הכסף. כמו כן, סיפרה לה התובעת שהיא פונה כל הזמן למטרה ולא מאמינים לה.

62. לגבי נסיבות צירופה לחשבון העידה הנתבעת 2 שהפקידות הסבירו לתובעת שהיא נותנת להן במתנה חלק מכספה כבר היום והיא הבינה זאת, משום שפקידות הבנק שאלו אותה כמה פעמים אם היא מבינה והיא השיבה בחיוב. לגבי האפשרות להוציא כסף מהחשבון, העידה הנתבעת שלא הוסבר להן על ידי הפקידות שום דבר באותו מעמד, אבל הנתבעת 2 הבינה שכל אחת מהשותפות יכולה להוציא כסף. כשהגיעה התובעת עם אחיינה למשך 900,000 ₪, התקשרו אליהן מהבנק לשאול אם זה הגיוני למשך 900,000 ₪ במכה אחת מהבנק. אחר כך העידה שהסבירו לתובעת שהנתבעות יכולות למשך בלי הסכמה והיא יכולה למשך בלי הסכמתן (עמ' 94 לתמליל). היא לא יישבה את הסתירה בין עדות זו לבין העדות הקודמת שנושא זה לא הוסבר על ידי הפקידות במעמד הצירוף לחשבון, כאשר לא ידוע על שום פגישה נוספת.

63. לדברי הנתבעת 2, אחרי הצירוף לחשבון אמרה להן התובעת כל הזמן "איזו מתנה יפה עשיתי לכן, איזו מתנה יפה נתתי לכן על כל העשר שנים שתמכתן ועזרתן והייתן", אבל היא לא זוכרת שהתובעת אמרה דבר כזה לפני הצירוף לחשבון. היא אישרה שמטרת הצירוף היתה גם כדי שהנתבעות יוכלו לשלם כספים עבור התובעת אם יהיה צורך. לשאלה מי העלה את הצורך הזה בפני התובעת, השיבה הנתבעת 2 שהתובעת אמרה זאת. לשאלה על איזה מצבים חשבה שיכול לקרות שהתובעת תזדקק לעזרתן, והאם מדובר בהשתלטות של משפחת אחותה על חשבונה, ענתה "זה בדיוק מה שקורה היום".

64. בחקירתה הראשית העידה הנתבעת 1 שהיא ואחותה תמיד היו בקשר עם התובעת, עוד כשהיתה סועדת את אמה, והוריה של הנתבעת לקחו את התובעת אליהם, כאשר היתה בת 15 (עמ' 23 לתמליל). לאחר מכן הוריה היו בקשר עם התובעת עד 2011, כאשר הנתבעות התקשרו אל התובעת והודיעו לה על פטירת הוריהן. התובעת ביקשה שהן יבואו אליה וכשבאו אחרי כחודש סיפרה להן את כל הסיפור עם המשפחה שלה ועם 'י שמציק לה והתיק בבית המשפט שהיא תבעה את אחותה. הנתבעת אמרה "היה לה תיק כזה מבית משפט שהיא תבעה אותם על זה שהם הוציאו אותה מהבית, והבית היה שלה, מלא מלא דברים" (עמ' 23 לתמליל). אציין, שתביעתה של התובעת הוגשה לבית המשפט ביום 7.11.11, כך שבסמוך לכך לא סביר שהיה לתובעת "תיק כזה" ו-"מלא מלא דברים", אבל העדה לא נשאלה על כך.

65. לדבריה של הנתבעת 1, באשר למצבה הכלכלי של התובעת, ידעה תמיד שהיא חיה מביטוח לאומי. היא היתה מוציאה את הכסף, קונה לעצמה ומשלמת מה שצריך, והיו מביאים לה ארגז מהרווחה וסלים של אוכל. חודש שלם היתה אומרת לנתבעות שהיא רוצה שיבואו, והן באו כשהתפנו, והיא הדריכה אותן לבנק, לאחר שלא ידעו בכלל שיש לה חשבון בנק. התובעת הדריכה איך לנסוע (עמ' 23 לתמליל). הקשר ניתק ביום העצמאות של 2020, כשהיא התקשרה לתובעת אך התובעת לא ענתה. אחותה הזמינה משטרה, והמשטרה הלכה וראתה שהכל בסדר ורק הטלפון לא היה בטענה. לאחר מכן התקשרה התובעת וכל הזמן שמעו את י' ברקע אומר לה מה להגיד. לאחר מכן לפי דבריה, התקשרו אליה ממשרד העבודה, ואמרו שהמעון לא יכול לקבל אישור להעסיק אותה כי יש לה משהו פלילי. התברר שהאחיין י' הגיש נגדה תלונה למשטרה ולכן פיטרו אותה מהעבודה. כפי שקבעתי בהחלטתי מיום 14.4.22 התלונה נגד הנתבעת והתוצאות שלה אינן רלוונטיות להכרעה בשאלות השנויות במחלוקת בתיק זה.

66. הנתבעת 1 העידה בהתייחס לדברי התובעת שהתקשרה אליה והיא לא ענתה, שתמיד ענתה לטלפונים של התובעת והיתה יושבת שעות ומדברת איתה. היא כל הזמן התקשרה ואמרה שהשכן מציק לה וי' משלם לו כסף כדי שיציק לה, ובאמת כשבאה לדירת התובעת מצאה דלי של חומצה ליד הדלת ועל החלונות, והיא ואחותה ישבו וניקו לתובעת את הבית. גם השכן עבר יום אחד וצעק לה "משוגעת" ועשה לנתבעות עם היד. כשנדרשה להתייחס לקשר של י' למעשי השכן, העידה שאלו דבריה של התובעת (עמ' 26). לדבריה, הקשר נותק בעצם כמה ימים לפני יום העצמאות, כשהמשפחה לקחו אותה אליהם הביתה. לאחר מכן י' התקשר ואמר "תעשו טובה תצאו מהחשבון של פלונית". הן כבר ידעו ש'י שולט בה, ולא יצאו מהחשבון כי הוא הגיש תלונה במשטרה ותבע אותן. לשאלה מתי הוגשה התלונה, אמרה שהדבר היה ביולי-אוגוסט, ולשאלה מתי פנה י' בפעם הראשונה שיצאו מהחשבון אמרה שהדבר היה משהו כמו חודשיים אחרי ניתוק הקשר. מכיוון שיום העצמאות בשנת 2020 היה ב-29.4.20, חודשיים לאחר מכן הם סוף יוני 2020. מכאן, שהדבר היה לפני הגשת התלונה.

67. בחקירה נגדית הופנתה לתצהירה ת/21 שבסעיף 23 שבו הצהירה הנתבעת 1 שלמחרת יום העצמאות התובעת התקשרה אליה וסיפרה על המשטרה שהוזמנה לדירתה. לשאלה האם שמעה על הפנייה למשטרה לראשונה מהתובעת או לפני כן, ענתה ששמעה לפני כן שאחותה התקשרה למשטרה (עמ' 32 לתמליל). לשאלה מתי הפסיקה התובעת לענות לטלפונים שלה, ענתה שהדבר היה יום לפני יום העצמאות, דהיינו 28.4.20. לדבריה היתה מדברת עם התובעת בכל השעות – בוקר, צהריים וערב. בשלב זה הוצג לה ת/14 שהוא פלט שיחות יוצאות שבו יש שיחות לטלפון המסתיים בספרות 3000, שהוא הטלפון של הנתבעת 2, ולטלפון המסתיים בספרות 6091 שהוא הטלפון של הנתבעת 1. בפלט השיחות רואים שתי שיחות באותו יום בשעה 14:13 ו-14:34. מכאן, שבערב יום העצמאות שהוא מועד הניתוק שעליו העידה הנתבעת, שוחחה התובעת איתה ועם אחותה בטלפון, ולפי הרישומים, התובעת שוחחה עם הנתבעת 1 20:14 דקות ועם הנתבעת 2 15:17 דקות. כשהוצגו בפניה נתונים אלה, אמרה הנתבעת 1 שיכול להיות שטעתה בתאריך (עמ' 34 לתמליל). ניסיונה לומר שהניתוק היה ב-27.4.20 נכשל לאור העובדה שהיו שיחות ביום 28.4.20. על פי פלט השיחות היתה שיחה נוספת גם ב-30.4.20, ומכאן שלא היה ניתוק ביום העצמאות כפי שהעידה.

68. בתצהיר ת/21 העידה הנתבעת 1 שביום שבו הוזמנה המשטרה י' לקח את התובעת לבית אחותה, ויומיים לאחר מכן, 3 ימים לאחר יום העצמאות י' שלח לה הודעות וואטסאפ מטרידות. היא אישרה זאת בחקירתה. כשהתבקשה להציג את ההודעות המטרידות ששלח לה י' יומיים או שלושה אחרי יום

העצמאות, ענתה שיכול להיות שזה לא היה אחרי יום העצמאות והיא לא זוכרת, "יכול להיות שיש בלבול בתאריכים". הוצגה הודעה מיום 15.5.20 לפיה י' ניסה ליצור קשר טלפוני והיא לא עונה והוא מבקש שהיא תתקשר (ת/22). הנתבעת 1 אישרה שזו ההודעה הראשונה שי' פנה אליהן (עמ' 36-37).

69. הנתבעת 1 נשאלה בחקירתה הנגדית מתי היתה הפעם הראשונה שהתובעת דיברה איתה שהיא מעוניינת שהנתבעות ייכנסו כשותפות בחשבון בבנק, וענתה שהדבר היה שבועיים או שבוע לפני כן, אבל לאחר מכן הסתבר מתשובתה שהיא מתכוונת שזה המועד שהתובעת ביקשה שהן יבואו, ועד שהגיעו אליה והיא לקחה אותן לבנק, הן לא ידעו על הצירוף לחשבון. תשובותיה של הנתבעת 1 בעניין זה היו מעורפלות ומתחמקות, אך בסופו של דבר ניתן להבין מדבריה בעמ' 39 שרק כשנכנסו לבנק היא אמרה שהיא רוצה לתת להן מתנה ולצרף אותן לחשבון. בשלב זה הוצגה בפניה הודעתה במשטרה (ת/23), שלפיה מסרה הנתבעת 1 שכל הזמן היתה התובעת מבקשת ממנה ללכת לבנק כדי להיכנס כשותפות בחשבון שלה, במשך 3 שנים. כך התנהלה החקירה:

ש: את מוסרת שכל הזמן פלונית הייתה מבקשת ממך ללכת לבנק, כדי להיכנס לשותפות בחשבון שלה. בשורה מספר 34 את מסבירה שהיא הייתה אומרת את זה במשך 3 שנים. איך מה שמסרת עכשיו לבית המשפט מתיישב עם העדות שלך במשטרה. תסבירי לי בבקשה.

ת: רגע. עוד פעם. היא כל הזמן דיברה על הנכס. היא לא דיברה על בנק. אני לא יודעת מה השוטר הזה רשם פה, כי הוא כל הזמן היה דופק על השולחן וצורח כמו מטורף. אז אני לא יודעת מה הוא..

ש: על איזה נכס פלונית דיברה?

ת: על הבית.

ש: על הבית.

ת: כן.

כב' השופט: לא הבנתי. מה היא הייתה אומרת במשך כל הזמן..

ת: שהיא רוצה שאנחנו נהיה ה... שזה יהיה שלנו.

כב' השופט: הבית?

ת: זה כל הזמן היא אמרה לי.

כב' השופט: הבית? הבית.

ת: כן כן. הבית.

כב' השופט: וזה מה שאמרת.

ת: כן. אני לא יודעת מה..

כב' השופט: כן. והוא דפק על השולחן, צרח עליך וכתב החשבון, לא הבית.

ת: צרח צרחות.

כב' השופט: או-קיי. טוב. אז כתוב כאן - היא הייתה מבקשת ממני ומאחותי לבוא לבקר אותה בבית, כדי שנלך איתה לבנק שלה, על מנת שהיא תכניס אותנו שותפות לחשבון שלה. זה לא נכון, כי את אמרת - היא אמרה שאנחנו נבקר בבית, כדי שנלך איתה והיא תצרף אותנו כשותפים בבית, וזה היה במשך 3 שנים בערך. כאן כתוב שכל פעם היא הייתה אומרת שהיא רוצה שנכנס לחשבון שלה. מה שאת אמרת - הוא לא שמע, בגלל שהוא צרח - זה שאת אמרת - היא אמרה שהיא רוצה שנכנס כשותפות לבית שלה, לא לחשבון.

ת: לבית שלה.

כב' השופט: לבית. ואחר כך נאמר שאתם מסכימות להיכנס שותפות לחשבון, רק כדי לשמור על החשבון - זה לא התכוונו לחשבון, התכוונו לבית.

ת: וכשהיינו בבנק, אז..

כב' השופט: לא לא. מה שאמרת לשוטר. כשהוא רשם שאת אמרת שאתם הסכמתם, כדי לשמור על החשבון - כל זה לא נכון. הרישום שלו. כי מה שאתם אמרתם זה שאתם מסכימות להצטרף, כדי לשמור על הבית. לא אמרתם שאתם רוצות לשמור על החשבון.

ת: היא כל הזמן חיפשה עורך דין בשביל לעשות.. על הבית.

כב' השופט: אני לא מדבר על מה היא רצתה. אני מדבר על מה את אמרת לשוטר.

ת: כן. אני לא אמרתי לו.

כב' השופט: הוא לא שמע שום דבר, כי הוא צעק כל הזמן.

ת: השוטר צרח בלי הפסקה.

כב' השופט: תראי, קשה לי להאמין לגרסה שלך, כשדיברת על בית ולא על חשבון, בגלל שכל השאלות שנשאלת - היו על חשבון. הן לא היו על בית, לא דיברו על בית. אז הגרסה שלך, עכשיו, שאת דיברת על שותפות בבית, והוא צרח ולא שמע, ולכן רשמת חשבון - זה לא מתיישב עם השכל. כי את הוזמנת לתלונה בקשר לחשבון.

ת: לחשבון.

כב' השופט: שאלו אותך על החשבון. וענית לו החשבון. אז הגרסה שלך עכשיו, שהתכוונת לבית - קשה לי להאמין לה. אז אולי תחשבי קצת. אולי יש משהו אחר שאת רוצה לומר.

ת: אני אמרתי לחוקר. היא נתנה לנו את זה מתנה.

כב' השופט: את מה?

ת: את הכסף.

כב' השופט: את הכסף. של החשבון?

ת: של החשבון.

כב' השופט: של החשבון. אז הראו לך שאת אמרת לו, ששלוש שנים היא ביקשה מכם לבוא להצטרף, ואתם לא רציתם לעשות את זה 3 שנים, ובסוף נכנעתם. אז שאלו אותך - איך זה מתיישב עם זה שאמרת שבפעם הראשונה שהיא העלתה את הרעיון שתצטרפו לחשבון, זה היה בפתח של

הבנק. איך זה מתיישב. אנחנו חזרנו, כבר ירדנו מהגרסה שזה לא רשום נכון בגלל שהוא צעק. כן. אז איך זה מתיישב גברתי?

ת: עוד פעם תשאל את השאלה. אני לא..

כב' השופט: כמו ששאל אותך עו"ד טל, קודם את אמרת שהפעם הראשונה שהיא העלתה את הרעיון שאתם תצטרפו לחשבון, זה בפתח הבית.

ת: כשבאנו אליה.

כב' השופט: בחקירתך במשטרה אמרת שזה היה 3 שנים לפני כן - הפעם הראשונה. וכשנשאלת מה את אומרת על הסתירה בין שתי הגרסאות האלה, אמרת שהשוטר לא רשם נכון. מהגרסה הזו אני מבין שירדנו. אז תני בבקשה הסבר אחר למה במשטרה אמרת שזה היה 3 שנים לפני כן, בעוד שכאן את אומרת שזה היה בפתח הבנק.

ת: אני לא יודעת. השוטר שם רשם ורשם ורשם וצרח. אני לא זוכרת מה הוא רשם אפילו. הוא אפילו לא נתן לי לקרוא את זה.

כב' השופט: ואת חתמת בלי לקרוא?

ת: חתמתי. כן. בלי לקרוא."

70. אני לא מאמין לגירסתה של העדה כאילו כשהעידה במשטרה שבמשך 3 שנים אמרה לה התובעת שהיא רוצה לצרף אותן כשותפות, היא דיברה על הבית ולא על החשבון. זאת, גם משום שהיא לא נשאלה על הבית אלא על החשבון, וענתה על החשבון, בהקשר של הבנק, שאינו רלוונטי לשותפות בבית. הנתבעת 1 נתנה בפניי גירסה שונה לחלוטין לזו שנתנה במשטרה, ולא נתנה שום הסבר לכך מלבד ההסבר הבלתי קביל ובלתי אמין שהיא דיברה על הבית כששאלו אותה על החשבון ועל הבנק והשוטר צרח ורשם חשבון במקום הבית. יתר על כן, בהמשך חקירתה במשטרה נשאלה הנתבעת 1 מדוע לא משכו כסף מהחשבון, וענתה שלא העזו לעשות דבר כזה כי זה חשבון של התובעת, ובעדותה אישרה שאת הדברים האלה אמרה בהתייחס לחשבון המשותף בבנק הבינלאומי. גם עדות זו מביאה למסקנה שבחקירתה במשטרה ענתה ביחס לחשבון ולא ביחס לבית.

71. הנתבעת 1 הופנתה להמשך דבריה במשטרה לפיהם זה החשבון של התובעת והיא הכניסה את הנתבעות כשותפות מתוך מטרה שכשתמות הן יוכלו לקחת. שאלתו של ב"כ התובעת הופרעה על ידי ב"כ הנתבעת, שתחילה הורה לנתבעת 1 שלא לענות, ואחר כך התנגד בטענה שמדובר בשינוי חזית, טענה שנדחתה. בהמשך הדיון קבעתי שהתערבותו של ב"כ הנתבעות בחקירה נגדית של הנתבעת 1 היתה בלתי ראויה, ולאחר שמיעת טיעוניו חייבתי אותו בהוצאות אישיות. עקב לוח הזמנים, נדחה המשך החקירה לדיון נוסף, ובסופו של דבר לא ניתנה תשובה לכך.

72. בדיון הנוסף שבו נחקרה הנתבעת 1 בחקירה נגדית התבקשה להתייחס לעדותה בחקירה נגדית במסגרת הבקשה לסעד זמני, שם אמרה שהנתבעות לא ידעו כלום על מצב החשבון. היא אישרה שהכוונה לחשבון בבנק הבינלאומי. בהמשך אמרה "כמו שאמרתי לך היא אמרה שביום מותה זה יהיה

הכסף שלנו". כשנשאלה אם מי שאמרה היתה התובעת ענתה מיד "אני התכוונתי לצוואה", שאינה התשובה לשאלה, כך:

"ש: בהמשך המשפט את אומרת: "כמו שאמרתי לך היא אמרה שביום מותה זה יהיה הכסף שלנו." כשאת אומרת 'היא' את מתכוונת לפלונית, נכון?

ת: אני התכוונתי לצוואה.

ש: כשאת אומרת 'היא' את מתכוונת לפלונית, נכון?

ת: כן

ש: כשאת אומרת 'זה יהיה' כוונתך לכסף בחשבון, נכון?

ת: לא. לצוואה.

ש: מה בצוואה?

ת: לצוואה. היה שם גם כן כסף שהיא רשמה עלינו.

ש: אז התכוונת שהכסף-

ת: זה לא שייך למתנה שהיא נתנה לנו....

ש: כשאת אומרת במשפט. "וכמו שאמרתי לך" אמרתי לך, את מתכוונת לשוטר, נכון? לחוקר שחקר אותך?

ת: כן

ש: וכמו שאמרתי לך את מתכוונת לדברים שאמרת מקודם בחקירה, נכון?

ת: כן

ש: אני מפנה אותך לשורות 82-82. להודאתך במשטרה. סליחה, שורות 85-86. כאשר נשאלת שם מדוע לא משכתם כסף מהחשבון, השבת כי לא העזנו לעשות דבר כזה כי זה חשבון של פלונית. את רואה את הקטע הזה?

ת: או-קיי.

ש: בהמשך בשורות 85-86, לאחר שהתבקשת להסביר את דבריך, השבת שזה חשבון של פלונית. והיא הכניסה אותנו כשותפות מתוך מטרה שכשהיא תמות אז תוכלו לקחת את הכספים, ולכן זה לא נראה הגיוני לגעת בחשבון בנק שלה. את רואה את הקטע הזה?

ת: זה היה שייך לשליש שלה.

ש: שאלתי אם אתה רואה את הקטע הזה?

ת: ראיתי.

ש: כשאת אומרת 'חשבון' בקטע הזה, את מתכוונת לחשבון בבנק הבינלאומי?

ת: כן

ש: כשאת מתייחסת לדברים האלה, במשטרה, למטרה שלשמה צורפתם לחשבון, האם את מתייחסת למטרה שהייתה בזמן שצירפו אתכם לחשבון? את מסבירה מה הייתה המטרה. אני שואל האם את מתייחסת למטרה בזמן שצירפו אתכם לחשבון?

ת: היא אמרה שהיא רוצה לתת לנו מתנה.

ש: זה לא מה ששאלתי. שאלתי כשאת מתייחסת פה, כשאת אומרת פה ב-85, "היא הכניסה אותנו כשותפות מתוך מטרה" כשאת מתייחסת למטרה, האם את מתייחסת למטרה בזמן שבו היא צירפה אתכם לחשבון?

ת: או-קיי.

ש: זו השאלה שלי.

ת: אני לא אמרתי "מתוך מטרה". אני לא זוכרת שאמרתי דבר כזה. לא זוכרת שאמרתי דבר כזה.

ש: אני מפנה אותך לעמוד 4, שורה 77-79, לת' 23. שם את מסבירה שלא משכת מהחשבון גרוש ולא נגעתם בו כי פלונית אמרה שבזמן מותה תוכלו לקחת את הכספים. את רואה את הקטע הזה? שורות 77-79. אני שואל אותך האם מתי שפלונית אמרה לכם את הדברים, את הדבר הזה, זה היה בזמן שהצטרפתם לחשבון?

ת: כשהצטרפנו לחשבון, אחרי זה היא אמרה לנו שזה מתנה.

ש: אחרי זה.

ת: זאת אומרת ש, כן.

ש: אבל אני שואל פה. את אומרת שלא משכתם גרוש כי פלונית אמרה שבזמן מותה נוכל לקחת את הכספים. אני שואלת מתי פלונית אמרה את הדבר הזה?

ת: זה בקשר לצוואה. אני כל הזמן דיברתי איתו על הצוואה. אני לא דיברתי איתו על הכסף של הבנק, השליש שלנו.

ש: הבנתי. אני מפנה אותך לשורות 197-198 לת' 23. כאשר נשאלת מאיזה סיבה לא תיגעי בחשבון של פלונית, השבת כי זה של פלונית וכל עוד היא בחיים זה שלה בלבד. את רואה את הקטע הזה? איך הדברים שלך מסתדרים עם זה שאת אומרת שדיברת על הצוואה?

ת: אני דיברתי רק על הצוואה איתו. לא דיברתי על המתנה של הבנק. לא דיברתי על השליש שלי, שלנו.

ש: הבנתי. לא דיברת עם השוטר בכלל על השליש שלכם ועל המתנה שקיבלת בבנק?

ת: לא. לא דיברתי. אבל אמרתי לו שקיבלתי מתנה."

73. מתוך דבריה של הנתבעת 1, לרבות התעקשותה לענות, גם כשהיא לא נשאלת, שכאשר דיברה על כך שהתובעת התכוונה שהנתבעות יקחו בעתיד את הכספים התכוונה לצוואה, בעוד שביחס לחשבון הבנק התכוונה לתת מתנה מיד, גם כאשר הדברים אינם מתיישבים עם ההקשר של דבריה במשטרה, עולה חוסר אמון בגירסתה לפיה התובעת אמרה להן שלגבי חשבון הבנק זו מתנה מיד ולגבי הצוואה זו

מתנה לאחר מותה. אף לפי גירסתה של הנתבעת 1 שאיני מאמין לה, התובעת אמרה שהצירוף לחשבון הבנק הוא מתנה מיידית רק לאחר הצירוף, דהיינו לאחר אוגוסט 2019. דהיינו, בשעת הצירוף לא אמרה שזו מתנה מיידית. כמו כן לפי גירסתה, בחלקים שבהם הודתה שדיברה במשטרה על חשבון הבנק, לא דיברה בכלל על השליש שקיבלה במתנה בעת הצירוף לחשבון הבנק, אבל אמרה לו שקיבלה מתנה. כללו של דבר, איני מאמין לעדותה של הנתבעת 1 בעניין זה, ואולי תשובותיה בדיון הנוסף נובעות מהתערבותו של ב"כ הנתבעות ומפער הזמנים שבין תחילת העיסוק בנושא זה בחקירה הנגדית, לבין המשך העיסוק בישיבה נוספת לאחר זמן.

74. הנתבעת 1 נשאלה בחקירה נגדית אם נכון שהנתבעות אמרו לתובעת שיהיו שותפות בחשבון רק כדי לשמור עליו מפני המשפחה שלה, והכחישה זאת. היא הופנתה לתצהירה במסגרת הבקשה לצו זמני, סעיף 16 (ת/21) שבו תיארה את הדברים שאמרה התובעת לנתבעות לגבי הסיבות לרצונה לצרף אותן כשותפות בחשבון הבנק. לפי גירסתה בתצהיר, "כי היא רוצה לדאוג להן וגם למנוע מצב בו אחותה ובני משפחתה יוכלו להשתלט עליה ועל רכושה (כך לדבריה) וגם כדי שאנחנו נוכל לשלם עבור המבקשת כספים אם יגיע מצב בו יהא צורך בכך". לשאלה אם דברים אלה אמרה התובעת לנתבעות כשנכנסו לבנק, שעה שלפי אחת הגירסאות שלהן נודע להן לראשונה על רצונה של התובעת בצירוף לחשבון, ענתה שוב לא לשאלה אלא גירסה אחרת "היא אמרה לנו שהיא רוצה לתת לנו מתנה, ושזה לא יגיע לה, עוד היא השביע אותנו בקבר של ההורים שלי, שזה לא יגיע לידיים של י". (עמ' 11 לתמליל). כשנשאלה מדוע לא אמרה בתצהיר את הגירסה שהתובעת אמרה שהיא רוצה לתת לנתבעות מתנה, ענתה "לא חשבתי על זה". להזכיר, זו הגירסה המרכזית של הנתבעות, לפיה התובעת רצתה לתת להן מתנה בצירוף לחשבון. בהמשך הופנתה לאמירה שרצונה של התובעת היה שהנתבעות יוכלו לשלם עבורה כספים אם יהיה צורך בכך. הנתבעת 1 אישרה בחקירתה הנגדית (עמ' 12 לתמליל) שהנתבעות אמרו לתובעת שאם התובעת לא תוכל לחתום ולמשוך כספים מהחשבון, הן יוכלו לעשות זאת באמצעות זכות חתימה שאינה תלויה בהסכמתה.

75. ביום השני של חקירתה הנגדית העידה הנתבעת 1 שהיתה מדברת עם התובעת 4-5 פעמים בכל יום, לפעמים 10 דקות, לפעמים 40 דקות, לפעמים 30 דקות (עמ' 6 לתמליל). בהמשך, לאחר שהעידה על תלונותיה של התובעת אודות מעשי השכן ודעתה של התובעת שי' האחייין עומד מאחורי מעשיו, העידה שלא פנתה למשטרה כי התובעת אמרה להן לא להתערב. כשנשאלה למה לא לקחה את התובעת לתחנת המשטרה להגיש תלונה מסודרת כדי שהמשטרה תפתח בחקירה, תוך שהנתבעת 1 אומרת למשטרה שהתובעת אינה משוגעת אלא בסדר גמור, ענתה שהיא גרה בבקעה והתובעת גרה בחיפה וזאת דרך של שעתיים, והתובעת הלכה למשטרה לבד. כשב"כ התובעת נדהם מהסתירה בין גירסת הנתבעות שהן נוסעות פעם בשבוע לחיפה ונמצאות עם התובעת שעות לבין הרצון של הנתבעת לא לבזבז זמן על פנייה למשטרה, ענתה שהיא לא מבינה את השאלה ולא מבינה מה רוצים ממנה. כשהוסברה לה השאלה והמסקנה האפשרית שאולי הנתבעות לא היו באות לבקר את התובעת כל שבוע-שבועיים מהבקעה כי זה שעתיים דרך, ענתה שהיא דיברה כבר עם השוטר הקהילתי, ואחר כך דיברה על כך שהיא לא נוהגת והיא תלויה בבעלה שהוא נהג אוטובוס, ולא יכול להגיע כל פעם. כשתמהתי על כך שלא מצאה זמן ללוות את התובעת למשטרה כדי שתקבל טיפול שאינו מתייחס אליה כאל זקנה משוגעת, כי זה רחוק, בעוד שלפי דבריה באה לבקר פעם בשבוע לכמה שעות, ענתה "אני דיברתי איתו בטלפון עם השוטר הקהילתי" (עמ' 18 לתמליל). הסתירה נותרה בעינה.

76. למרות שנטען בכתב ההגנה מטעם הנתבעות שהתובעת הבהירה להן שמתנהלים הליכים משפטיים בינה לבין השכן, בחקירתה הנגדית העידה הנתבעת 1 שאינה זוכרת את ההליכים ואינה זוכרת שהתובעת סיפרה להן.

77. הנתבעת 1 נשאלה לגבי אמירתה בתצהיר ת/21 שהסיבה שאחותה לא חתמה על צירוף לחשבון במועד הראשון שבו חתמה הנתבעת 1 היא שהנתבעת 2 לא היתה זמינה במועד הראשון. בחקירתה הנגדית אישרה שגם במועד הראשון היתה הנתבעת 2 זמינה והגיעה ביחד איתה לסניף הבנק, אלא שפקידת הבנק סירבה לצרף אותה לחשבון קודם לבדיקה שתעשה בקשר לאירוע מעברה. כשנשאלה מה ההסבר לגירסה השקרית בתצהיר ענתה "שנינו באנו ביחד. אני לא יודעת" (עמ' 19 לתמליל). בהמשך נשאלה בחקירה נגדית מה קרה אחרי החתימה בבנק, וענתה שנסעו אל התובעת הביתה, היא הכינה ארוחת צהריים, נשארה בבית והן חזרו הביתה. זאת, בניגוד לגירסתה בתצהיר ת/21 לפיה לאחר שאכלו ארוחת צהריים, נסעו ביחד עם התובעת למעלה אפרים, והיא היתה אצל הנתבעת 1 כמה ימים. הנתבעת 1 הסבירה את הסתירה בכך שהתובעת באה עם הנתבעות אחרי הפעם השנייה שבה צורפה אחותה לבנק, ולא אחרי הפעם הראשונה שבה היא צורפה לבנק. כשעומתה עם דבריה במשטרה, שם התייחסה למועד הצירוף שלה לחשבון, שהוא הפעם הראשונה ואמרה "לאחר כמה ימים נסענו לחיפה כדי להחזיר את פלוניית הביתה וכדי שאחותי תחתום על המסמכים", זאת אומרת שבפעם הראשונה נסעה התובעת איתם למעלה אפרים השיבה שזו טעות, כי היא לא באה איתן למעלה אפרים בפעם הראשונה, דהיינו 21.7.19. כשנשאלה איך הגיעה התובעת למעלה אפרים כדי לחתום על צוואה ביום 25.7.19, 4 ימים לאחר הפעם הראשונה שבה לא חזרה איתן למעלה אפרים, התחמקה תחילה מתשובה, ואחר כך ענתה שהיא חושבת שזה היה לאחר הפעם השנייה דהיינו 20.8.19, ומכל מקום התשובה לשאלה איך הגיעה למעלה אפרים כדי לחתום על צוואה היא "היא באה איתנו". כמובן, שמכיוון שהצוואה נחתמה ביום 25.7.19, 4 ימים לאחר הפעם הראשונה, מובן שהתובעת באה איתן לאחר הפעם הראשונה ולא כחודש לאחר חתימת הצוואה, וגירסתה של הנתבעת 1 בעניין זה אינה אמת. כך גם גירסתה שהפעם הראשונה שבה התובעת אמרה לנתבעות שהיא רוצה לעשות צוואה היתה בהתקשרות טלפונית אחרי שהנתבעת 1 צורפה לחשבון הבנק ביום 21.7.19 (עמ' 21 לתמליל).

78. ביום 21.7.19 חתמה התובעת בבנק הבינלאומי הראשון על צירוף הנתבעת 1 לחשבון הבנק שלה. ביום 25.7.19 חתמה התובעת על צוואה לפיה הורישה את כל רכושה לשתי הנתבעות. במעמד החתימה צולמה, ועל פי נתוני הקבצים, הם שונו לאחרונה ביום 25.7.19 (מלבד קבצים מאוחרים יותר הכוללים שוב את מה שנכלל בקובץ מ-25.7.19). על פי ההקלטה, לשאלה לשם מה באה אמרה שבאה לבקר אבל מזמן כבר אמרה שמה שיש לה ילך לשניהם, ב' ול'. לשאלה מה הקשר ביניכן, התפשט חיוך על פניה והיא אמרה שהכירה אותן כשהיו קטנות ונשארו בקשר יותר ממשפחה. המשפחה לא הולך כל כך טוב. כל החיים אפילו שהיו רחוקות תמיד הרגישו משפחה ותמיד אהבו אותה בצורה לא רגילה שהמשפחה שלה לא אהבה אותה ככה. התובעת אמרה שהם דואגים לה שבאים לבקר ואם יש משהו היא מצלצלת אליהם. תמיד היתה עסוקה ותמיד היתה בקשר איתם. לעומת זאת עם אחותה תמיד לא הסתדרה, והן לא בקשר כמה שנים. "אני ברצון נותנת. אין לי אף אחד... חבל שילך לזרים". היא היתה איתם בסבל ובשמחות. היא אמרה שאחיה נפטר בשנת 1937, כשברור שהשנה לא נכונה, ואולי היא התכוונה לשנת לידתו.

79. בסרט נוסף סירבה התובעת לשתות מים ואמרה שיומיים היא לא אוכלת. היא היתה רגועה וסיפרה על יופיה של חיפה שבה היא הולכת ברגל הרבה. היא אמרה שמה שהיא רוצה הוא שכל רכושה לא יהיה

אפר אלא ילך לנתבעות. עורכת הדין סיפרה לה שלפי הדין אחותה יורשת אותה אבל התובעת הביעה התנגדות לכך ואמרה שכבר הרבה שנים אין לה קשר איתה ולא יודעת אם היא חיה או מתה. "כל המשפחה יצאו כל כך דמוניים" ולא לקחו אותה בחשבון. לא ראתה אותם מזמן. אם היא צריכה משהו היא מתקשרת לנתבעות. אין אף אחד אחר. "זה ברור שמה שיש לי זה שלהן... שיהנו מכל מה שעבדתי קשה". לשאלה מי הציע את הרעיון ענתה "זה היה ידוע. אין לי אף אחד. רק אותן". היא פירטה שיש לה דירה, כסף בבנק, וזהו. היא הוסיפה "אף פעם לא הרגשתי רע כמו עכשיו. משהו לא בסדר. אני צריכה ללכת לרופא לעבור בדיקות". לשאלה אם היא רוצה לתת משהו לאחותה היא אמרה "היא גנבה מספיק ממני". אפילו לא 100 שקל. לא ראיתי אותה שנים, היא לא מעניינת אותי. לאחר סיום הדיבור על הצוואה הוצע לתובעת שתפקיד את הצוואה ברשם הירושות אבל היא סירבה באומרה "בשביל מה, אין אף אחד שיתנגד". לאחר מכן חתמה על הצוואה. התובעת נראתה בריאה, והדיבור על כך שהיא מרגישה רע וצריכה ללכת לעבור בדיקות, אינו משתקף במראיה ובהתנהגותה, ואפשר שלפי ההקשר הוא חלק מ-"התקרבות" לצורך קבלת תשומת לב.

80. בשיחה נוספת (ת/5) סיפרה התובעת בין היתר שהשכן מציק לה והוא מקבל כסף מהבן של אחותה שהוא בשב"כ, והמשטרה לא עונה לה. שופכים לה מים על המיטה והשוטר הקהילתי לא עושה שום דבר, וכך שנים מאז שאחותה גנבה לה וילה.

81. ביום 15.8.19 רשמה רופאת המשפחה שהתובעת שוב מתלוננת על השכן ש-"עושה לה מחלות" ורודף אחריה ומציק לה ומקבל כסף מאחותה והאחיין שלה (ת/1). ביום 20.8.19 חתמה התובעת בבנק הבינלאומי הראשון על צירוף הנתבעת 2 לחשבון הבנק שלה.

82. האחייני י' העיד שבין מאי 2019 למרץ 2021 נהג להגיע אל התובעת פעמיים בשבוע, לשבת, לקנות לה דברים, להביא לה, לטפל בה, ולעסוק בדברים הרפואיים שלה. דברים אלה נאמרו על ידי האחייני בתשובה לשאלות מדריכות של ב"כ התובעת, ואמינותן נמוכה. כך, שאל על מאי 2019 "אחרי שהקשר עם פלונית חודש", מבלי שהעד עצמו יעיד שהקשר חודש במאי 2019. העד העיד שהקשר חודש במאי 2020. כך נשאל כמה פעמים יצא לו להגיע לחיפה ולפגוש את פלונית בזמן שהיא שוהה בחיפה, מבלי שקודם לכן העיד שהיה מגיע לחיפה ופוגש אותה. בחקירה נגדית (עמ' 17 לתמליל) הובהר שלא היה קשר בין אמו לבין התובעת במאי 2019, והקשר חודש לפי הטענה בסוף אפריל 2020. איני מייחס כל מהימנות לתשובות אלה שניתנו לשאלות מדריכות, וככל שניתן להבין בצירוף כל התשובות, לא היה בין האחייני לתובעת קשר עד סוף אפריל 2020, דהיינו יום העצמאות.

83. ביום 7.7.20 הוגשה תביעה זו. ביום 11.1.21 הוגש כתב תביעה מתוקן. ביום 28.2.21 הוגש כתב הגנה. ביום 11.3.21 הוגש כתב תשובה. מטעם התובעת הגיע לעדות עובד סוציאלי בשם דניאל שכטר שלדבריו עובד בתאגיד של עובדים זרים שנקרא "יד ביד סיעוד ורווחה" ומגיע לביקור פעם בחצי שנה בביתה של אחותה של התובעת. לפי עדותו, מאפריל 2020 עד מרץ 2021 ביקר בבית האחות 3 פעמים. הוא העיד לגבי התרשמותו מהאופן שבו התובעת ואחותה התנהלו זו כלפי זו, ולדבריו פגש את שתיהן פעמיים ובייר את סיבת הימצאותה של התובעת, ונמסר לו שהתובעת באה כדי להיות עם אחותה והן רוצות להיות ביחד, והן נראו שמחות. הביקור האחרון היה בדצמבר 2020, ואז לא היתה התובעת נוכחת. בחקירה נגדית אישר שהאחיין שוחח איתו בטלפון אחרי אחד מביקוריו וסיפר לו שיש בעיות, אבל

בתשובה לשאלה על איזה בעיות דיבר, התחמק ואמר "לא יודע, בגדול" ואחר כך שב ואמר שהוא לא יודע לענות על זה (עמ' 14 לתמליל, ואילך). מכיוון שחוות דעתו של העד שהתובעת ואחותה נראו שמחות ניתנה בניגוד להנחייתו שהעד יעיד על עובדות הידועות לו מידיעה אישית, נשאל על העובדות שמהן הסיק שהן היו שמחות. תשובתו היתה שהן ישבו מולו על ספה אחת, התייחסו אחת לשניה בחיכים והיתה הרגשה של שמחה. איני מייחס לחוות דעת זו משקל כלשהו. איני מייחס לעדותו משקל כלשהו והיא אינה אמינה בעיני.

84. ההקלטה לא כוללת זאת, אך בתום עדותה של רופאת המשפחה ד"ר אברמוביץ', המשמשת כרופאת המשפחה של התובעת עד היום, ולאחר שיצאה מהאולם, שאלה התובעת "מי זאת שהעידה?" הבאתי זאת לידי ביטוי בעמ' 60 לפרוטוקול. לא ברור מה משמעות שאלה זו, ואם היא מצביעה על כך שהתובעת לא יודעת מימינה ומשמאלה, או שהיא לא מזהה את רופאת המשפחה, אלא אם היא לובשת חלוק לבן ונמצאת במרפאה.

85. על פי חוות דעתו של ד"ר אלן רוזנצוייג (ת/3), הוא התבקש לחוות דעתו בשתי שאלות: מצבה הנפשי של התובעת בחודשים יולי-אוגוסט 2019 וכשירותה להעניק במתנה זכויות בעלות בכספה בתקופה זו, וכשירותה של התובעת להחליט כיום מה רצונה, בהיותה מושפעת מבני משפחתה כנגדם ניהלה תביעה שנדחתה ב-2017, ואשר פחדיה היו מופנים כלפיהם בשנים האחרונות. הוא מצא שמאפייני אישיותה של התובעת מתאימים ל-Cluster A עם שילוב קריטריונים של אישיות פרנואידית (דומינטית) אך גם סכיזואידית. הוא ציין את תלונותיה על השכן, שנמצאו לדבריו חסרות אחיזה במציאות. כמו כן ציין את הקשר בין תלונותיה על השכן לבין שיתוף עם אחותה התאומה הרוצה במותה. ד"ר רוזנצוייג מצא שכפי שקורה רבות אצל חולים פסיכטיים, הם מכניסים למערכת הפרנואידלית דמויות אחרות, בעיקר אנשים קרובים ובני משפחה – אחותה התאומה והאחיין. מצב זה בא לביטוי כבר ב-2015 כאשר תבעה את אחותה בטענה שגנבה לה את הדירה, תביעה שנסגרה לדבריו מחוסר ראיות, והחשדנות לא נעלמה במשך השנים.

86. על פי דברי ד"ר רוזנצוייג בחוות דעתו מיום 12.11.20, מסרה לו התובעת שקצת יותר משנה קודם לכן, שתי אחיות שהכירה פעם חזרו להיות בקשר איתה, לבקר ולהזמין אותה לאחר תקופה ארוכה שלא היה קשר. על רקע של החמרה כללית במצב בריאותה ראתה התובעת בעין טובה בהתחלה את הנסיון של האחיות ליצור איתה קשר. הן הבטיחו לעזור לה ולתמוך בה ותוך זמן קצר מאוד שכנעו אותה לחתום על הכנסתן כשותף לחשבון הבנק ולחתום על צוואה, שבה תוריש להן את מלוא רכושה. לאחר מכן הקשר בינה לשתי האחיות הלך ופחת ונפסק לחלוטין. כעת התובעת עצובה וכועסת על עצמה ועל אותן שתי אחיות שעבדו עליה, כך שחשבון הבנק מוקפא והיא לא מסוגלת לנהל באופן חופשי את חשבונה.

87. בהתייחס לטרטוני החתימה על הצוואה מיום 25.7.19 קבע ד"ר רוזנצוייג שהתובעת נראית כביכול רגועה וכביכול פועלת על פי רצונה החופשי, אך ניתן להתרשם ממספר ממצאים פתולוגיים. כך כאשר אמרה שאחיה נפטר בשנת 1937 והדבר מלמד על פגיעה בזכרון והתמצאות בזמן. כמו כן מצא ד"ר רוזנצוייג שסיפורה על תולדות חייה מלמד על הפרעות במהלך החשיבה כשהיא מאבדת את החוט והרצף של מחשבותיה. כבר עתה אומר שהדברים המצוטטים על ידו מלמדים על סיפור מאורגן אשר אכן מתחיל מרצונה שכספה לא ילך לזרים אלא לנתבעות, ואחר כך עובר לתיאור כיצד צברה את כספה. ד"ר רוזנצוייג מצא שהתובעת ענתה שלא לעניין כאשר נשאלה מתי קנתה את הבית, אבל היא המשיכה לספר את מה

שסיפרה לפני שנשאלה, בדבר טיפולה באמה. בניגוד לדברי ד"ר רוזנצווייג שהדבר מעיד על הפרעות במהלך החשיבה, מצפיה בהקלטה ראיתי שהדבר מעיד על כך שלא שמעה את השאלה והמשיכה לענות לשאלה הקודמת. בהתאם, ד"ר רוזנצווייג מצא שדבריה של התובעת שאין לה אף אחד לסמוך עליו מעידים על מחשבות שווא, אבל אין הדברים כך. היא העידה שמלבד הנתבעות, אין לה חברות ואין לה משפחה שהיא יכולה לסמוך עליה. הקביעה שמדובר במחשבות שווא היא הנחת המבוקש.

88. ד"ר רוזנצווייג בדק את התובעת ביום 13.9.20 כשהיא בלוויית אחיינה י' ג', בנה של אחותה התאומה, שלגביה ולגבי י' יש תיעוד חוזר ונשנה על כך שהיא פוחדת מהם, ובמיוחד מאחיינה. היא חזרה בבדיקה על הטרדות השכן, ותחילה נמנעה מלפרט מי הדמות שמפעילה את השכן, אך לאחר מכן לדברי ד"ר רוזנצווייג נרגעה והיא סיפרה שהיא חושבת שמדובר בשתי הנתבעות. ד"ר רוזנצווייג מצא אפקט חשדני ותכנים פרנואידיים, אך לרוב האפקט רגוע, יציב ותואם וללא מחשבות שווא כלפי בני משפחתה. הוא מצא שיכולת השיפוט שלה בעת הבדיקה ללא ממצא חריג.

89. על פי קביעתו של ד"ר רוזנצווייג, כפי שמתועד ברישומים של קופת חולים וחדר מיון, מצבה הפסיכויטית היה בהחמרה וכתוצאה ישירה מכך פגיעה בבוחן מציאות ושיפוט. תהליך ההחמרה היה מניפולטיבי, מתוכנן וסמוי ברכישת אמון דרך מתן מחמאות והבטחת עזרה. לעומת זאת היום מצבה הנפשי הרבה יותר טוב, והדבר מתיישב עם המקובל שהליך של הפרעה דלזיונלית ושטיון מתאפיין בתקופות של החמרה והטבה, כאשר כיום חל שיפור מכיוון שהתובעת מרגישה יותר בטוחה ויותר מוגנת. היא כבר לא מתגוררת לבד והתרחקה מהשכן המאיים וסביבה נמצאים האנשים הקרובים אליה מהלך כל חייה. כיום התובעת מסוגלת להבין את משמעותו, מטרותיו ותוצאותיו של יפוי כח לבא כוחה על מנת שיפעל לממש את רצונה בביטול הצוואה מיום 25.7.19 וסילוק הנתבעות משותפות בחשבון הבנק שלה.

90. בחקירתו הנגדית העיד ד"ר רוזנצווייג שהאחיין י' ג' הביא את התובעת לפגישה עמו, אבל לא היה נוכח בעת הבדיקה. לעומת זאת, כאשר כתב בחוות דעתו שהמידע אליו התייחס לצורך כתיבת חוות הדעת כולל "דברי אנמנזה מבני משפחתה – השלמה ואימות מידע בנושא קורות החיים", הכוונה למידע שנמסר על ידי י' ג' לאחר הבדיקה. הוא גם מי שהזמין את חוות הדעת ושילם עבורה. ד"ר רוזנצווייג לא כתב בחוות הדעת מה נמסר לו על ידי האחין ומה הבין מהמסמכים אלא לדבריו עשה אינטגרציה. הוא לא ידע לומר איזה מידע נמסר לו על ידי האחין אבל לדבריו "היו כמה דברים שבמהלך הבדיקה או שפלונית התבלבלה או שלא ידעה בדיוק לומר לשים סדר כרונולוגי" ואת הסדר הכרונולוגי והארגון של המידע, הדיווח של האחין הוסיף. הוא לא ידע להציג ניירות עבודה שבהם רשם לדבריו את דברי האחין או חלק מהם. איני מאמין לעדותו של ד"ר רוזנצווייג שלפיה האחין לא היה נוכח בבדיקה. הדבר לא נאמר בחוות הדעת, שממנה עולה שהאחיין ליווה את התובעת לבדיקה ולא נאמר שיצא מהחדר. כמו כן, מתוכן חוות הדעת עולים נתונים שאין ספק שנמסרו על ידי האחין, והתרשמתי שהטענה כאילו התובעת מסרה דברים מבולבלים ולא מסודרים, ללא נוכחות האחין ואחר כך דיבר ד"ר רוזנצווייג עם האחין ובעקבות דברים אלה סידר לאחור את דברי התובעת, אינם מתיישבים עם תוכן חוות הדעת כפי שהיא, וכפי שיפורט גם בהמשך. האחין נשאל על כך שלקח את התובעת לבדיקה אצל המומחה, והתחמק תחילה באומרו שלקח אותה להמון בדיקות רפואיות, אבל לבסוף אישר שלקח אותה לד"ר רוזנצווייג לצורך הגשת התביעה (עמ' 26 לתמליל). מסקנתי היא שבדיקתה של התובעת נעשתה בנוכחות האחין, שהזמין את חוות הדעת, שילם עבורה והביא את התובעת לבדיקה.

91. ד"ר רוזנצווייג כתב בחוות דעתו אודות "דברים שהופכים אותה לקורבן בידי אנשים זרים המעוניינים בקבלת רכושה וזאת בניגוד לכל ערכי חייה, אורח חייה וקשריה ההדוקים עם בני משפחתה". כשנשאל מי מסר לו את המידע הזה שאינו רפואי, אמר תחילה שזה לא מידע שנמסר אלא התוכן של דבריה. כשנשאל מאיפה הוא יודע את ערכי חייה של התובעת, ענה שזה נמסר לו ממה שהשלים מהאנמנזה של המשפחה (דהיינו, מדברי האחין י'). לאחר מכן העיד ששמע על ערכי חייה, אורח חייה והקשר ההדוק עם בני משפחתה גם מהתובעת. לדבריו לא היה פער בין מה שהתובעת סיפרה לבין מה שהאחין סיפר, והמידע שסיפר האחין רק עזר לו לארגן את הנתונים. לגבי הקשרים ההדוקים עם בני המשפחה העיד ד"ר רוזנצווייג שהתובעת סיפרה לו על טיפולה באמה, ועל הקשרים ההדוקים בינה לבין אחותה. כשהופנה לעובדה שהוא עצמו כתב בחוות הדעת אודות תביעה שהגישה התובעת כנגד אחותה "שנדחתה באופן סופי בשנת 2017 ואשר פחדיה היו מופנים כלפיהם במהלך השנים האחרונות" אמר שאין סתירה. כל החולים שסובלים ממחלה פסיכוטית או ממחלת נפש חושדים באנשים הכי קרובים שלהם אז אי אפשר לומר שאין להם קשרים הדוקים איתם, ובתקופות של החמרה אותם קרובים שהם התומכים הבודדים שלהם לאורך השנים הופכים לאויבים הכי גדולים. זה ההסבר למונח "קשרים הדוקים".

92. איני מקבל את הסברו של ד"ר רוזנצווייג. התביעה שניהלה התובעת כנגד אחותה אינה החמרה תקופתית במחלתה שבה היא פונה כנגד הקרובים לה ביותר, אלא הליך שהתנהל משנת 2011 עד שנת 2017, כולל תצהירים וחקירות בבית המשפט. היחסים בין התובעת לבין אחותה התבטאו גם בדבריה בעת חתימתה על הצוואה לגבי אחותה בשנת 2019 - "רשעית, רעה, קנאית, אנחנו תאומות, מכה ... , תמיד לא הסתדרנו, מגזע קנאי". בחקירתה בצו הזמני התייחסה לתביעה שהגישה כנגד אחותה ואמרה שהיתה איזו אי הבנה ואנשים הדריכו אותה בזדון, אבל זה היה תקופה מאוד קטנטנה (כזכור, מדובר בלפחות 6 שנים). כשנשאלה איזה אנשים הדריכו אותה, אמרה שהיא לא מבינה. לאחר מכן העידה בפני ביום 6.9.20 "אין לי אף אחד, אפילו אחותי היא מכשפה והיא פועלת נגדי". כשנשאלה איזה אחות פועלת נגדה שהיא מכשפה אמרה שיש לה אחות אנג'ל. יתר על כן, לא מובן מדוע הסיק ד"ר רוזנצווייג שפעולותיה של התובעת נגד אחותה ודבריה הקשים נגדה הם החמרה קצרה במצב של קירבה מתמשכת, אבל דבריה היום כנגד הנתבעות אינם אלא ביטוי ליחס האמיתי שלה כלפיהם, ולא החמרה או פעולה תחת השפעה לאחר תקופה ארוכה של קירבה. איני מאמין שבוע אחרי שנחקרה בבית המשפט ואמרה שאין לה אף אחד ואחותה מכשפה שפועלת נגדה, נבדקה על ידי ד"ר רוזנצווייג ביום 13.9.20 וסיפרה אודות יחסים ארוכים ומתמשכים וקרובים עם אחותה, שאינם מתיישבים עם העובדות הידועות. אני דוחה את הסברו של ד"ר רוזנצווייג כאילו הדברים שאמרה התובעת בבית המשפט הם מחשבות שווא (בעוד הדברים שנאמרו לו שבוע אחר כך הם אמת לאמיתה) (עמ' 42 לתמליל). בהתאם לכך סיווג גם את הדברים שאמרה לו התובעת אודות תקופות שאחותה לא התנהגה אליה יפה ועשתה לה דברים בזדון, כמחשבות שווא. אין מנוס אלא להסיק שמי שמסר מידע על קשרים הדוקים בינה לבין אחותה הוא האחין, בנה של אחותה, ולא התובעת עצמה.

93. ד"ר רוזנצווייג אישר את קביעתו בחוות הדעת שנכון למועד הבדיקה, יש לתובעת "בוחרן מציאות ושיפוט תקינים בחיים היומיומיים". כשנדרש להסביר למה הכוונה אמר שאין ביטוי בהתנהגות שלה לכך שהיא עושה משהו שפוגע בעצמה או באחרים או התנהגות שלא תואמת או מזרזה או חריגה. איני מקבל את קביעתו של ד"ר רוזנצווייג שבעת הבדיקה אצלו לא היה בהתנהגות התובעת ביטוי להתנהגות מזרזה או חריגה בעוד בזמנים אחרים היה ביטוי כזה. על פי חוות הדעת היא שבה וסיפרה על ההטרדות של

השכן המתגורר מעליה, ועל כך שהוא מרעיל אותה ומנסה לפגוע בה בשליחות אישה או נשים מסוימות שמשלמות לו כדי להתנכל לה. אותם סיפורים שימשו בסיס לקביעתו בדבר תסמונת פסיכוטית דילוזיונלית, אבל מצד שני, כאשר נדרש לקבוע שיש לתובעת בוחן מציאות ושיפוט תקינים כך שהיא יכולה לחתום על יפוי כח ולהגיש תביעה, הוא לא מצא את הסיפורים האלה מוזרים או חריגים.

94. בפני ד"ר רוזנצווייג עמדה משימה קשה – לקבוע שהתובעת לא היתה כשירה לבצע פעולות משפטיות ביולי-אוגוסט 2019, ולאחר מכן היתה כשירה לבצע פעולות משפטיות ביולי 2020, ולאחר מכן הידרדרה ושוב לא היתה כשירה בשנת 2021. לצורך כך קבע שביולי-אוגוסט 2019 היתה "רמיסה מסוימת, הקלה מסוימת, לפעמים זה זמנית". היא עדיין היתה משוכנעת שהשכן מתעלל בה ומרים לה בלטות, אבל באותה תקופה לא היתה הולכת למשטרה כל יום או לרופאת משפחה. כשנשאל בפירוש, אם התובעת היתה יכולה לעשות פעולה משפטית בשעה שבדק אותה ב-13.9.20, ענה שלא בדק אותה כדי לקבוע אם היא יכולה לעשות פעולה משפטית. עדות זו סותרת את האמור במסקנותיו בעמ' 8 לפיהן התובעת מסוגלת להבין את משמעותו ותוצאותיו של יפוי כח לבא כוחה לביטול צוואה וסילוק טענה לשותפות בחשבון. מכיוון שהעיד שזו לא פעולה כספית ולא פעולה משפטית, נשאל איזו פעולה קבע שהתובעת כשירה לעשות, והתחמק בתשובה שהתייחסה ליולי-אוגוסט 2019, תקופה שבה לא בדק את התובעת. לאחר מכן העיד שלא נתן חוות דעת לגבי היכולת של התובעת לעשות פעולה משפטית ב-2020 (עמ' 46 לתמליל). כשהוקרא לו שזה בדיוק מה שנתן חוות דעת ביקש לעבור על מה שכתב, ואמר שטעה בתשובה ובאמת כתוב שהיא מסוגלת לבצע פעולה משפטית. הוא לא הסביר כיצד מתיישב הדבר עם עדותו.

95. ד"ר רוזנצווייג לא התייחס בחוות דעתו אודות הבחינה הקוגניטיבית של התובעת להתנהלותה הכספית ולהבנתה בעניינים כספיים, והסביר שלא ראה זאת כחלק מתפקידו, אלא התייחס למצב רפואי (עמ' 42-43 לתמליל), משום שהירידה הקוגניטיבית היתה קלה יחסית, ולא היתה ISSUE. ואולם, בעמ' 2 לחוות דעתו התייחס בהרחבה לנושא המחלוקת הכספית, והעיד שבסיכום חוות הדעת התייחס להשלכות הכוללות ואיך השפיעה היכולת על מכלול הדברים האלה. זו תשובה מתחמקת. כעולה מחוות הדעת, ידע ד"ר רוזנצווייג היטב מה השאלה שבמחלוקת, ולא התייחס להתנהלות הכספית במסגרת קביעותיו הקוגניטיביות, משום שהירידה הקוגניטיבית היתה קלה, ולא שירתה את רצונו לקבוע שהתובעת לא היתה כשירה להתנהל כספית שנה וחודשיים קודם לכן.

96. בחקירתה בפניי במסגרת הצו הזמני, העידה התובעת שהיא זקוקה למיליון ₪ כדי לערוך טיול באיטליה ביחד עם אחותה, שאותו התכוונה לעשות כבר שנה וחצי קודם לכן. היא לא נתנה הסבר לכך ששנה וחצי קודם לכן עדיין לא צירפה את הנתבעות לחשבון, ודבר לא מנע ממנה למשוך כל סכום שתצרה מתוך החשבון. להסיר ספק, אינני מאמין לגירסת התובעת שהיתה זקוקה למיליון ₪ לצורך טיול עם אחותה. ד"ר רוזנצווייג העיד שהתובעת לא סיפרה לו על רצונה זה לערוך טיול של מיליון ₪ באיטליה עם אחותה. כעולה מהראיות שבפניי, התובעת חיה בצניעות וטיול שעולה מיליון ₪ באיטליה אינו מתיישב עם אורח חייה. נראים הדברים שמדובר בתירוץ שהומצא על מנת להכשיר את רצונה של התובעת, בהנחיית אחיינה, למשוך כספים בשיעור ניכר מהחשבון המשותף לה ולנתבעות, על מנת לרוקנו.

97. כללו של דבר, איני מקבל את חוות דעתו של ד"ר רוזנצווייג. מדובר בחוות דעת מוזמנת, המניחה את המבוקש, על פי הנחיה של האחייין, בן אחותה של התובעת, תוך התעלמות מעובדות שאין ספק לגביהן, והתייחסות מוטית כלפי עובדות אחרות (לרבות הקלטה של התובעת בעת מתן הצוואה), בצורה שרירותית. אין בסיס לקביעתו של ד"ר רוזנצווייג שהתובעת לא היתה כשירה לבצע פעולות כספיות ופעולות משפטיות ביולי-אוגוסט 2019. ד"ר רוזנצווייג לא בדק אותה אז, והתיעוד הרפואי אינו כולל תכנים שונים מאשר התכנים שהיו בפני ד"ר רוזנצווייג בעת בדיקתו ב-13.9.20, שאז הסיק שהתובעת כשירה לבצע פעולות משפטיות.

98. לפי עדותו של האחייין י' ג', בסמוך לאוגוסט 2020, חתמה התובעת על יפוי כח מתמשך לפיו ניתנה לו הסמכות להחליט עבורה. העדות הזו ניתנה באחת התשובות לשאלה מדוע הציג עצמו כלפי הנתבעות כאפוטרופוס של התובעת, כשלא היה כזה. בצד עדותו שהתובעת חתמה על יפוי כח מתמשך, העיד שעוד לא הפעיל אותו, אבל ב-24.8.20 הוא כבר פעל (עמ' 31 לתמליל). כשהוסבה תשומת לבו לכך שעל פי החוק יש להפקיד יפוי כח מתמשך באפוטרופוס הכללי ענה "לא, לא. אני עוד לא עשיתי את זה כי אמרו לי את זה שאני צריך להביא מסמכים רפואיים וזה, ולהוכיח שהיא לא כשירה, אבל היא עדיין כשירה". לאחר מכן העיד שקיבל מהאפוטרופוס הכללי אישור שהוא רשום כאפוטרופוס מתמשך לענייניה של התובעת (עמ' 32 לתמליל). על פי סעיף 32 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, רשאי לחתום על יפוי כח מתמשך רק מי שהוא "בעל כשירות" המוגדר כך:

"בעל כשירות" – מי שמסוגל להבין את המשמעות של מתן יפוי כוח מתמשך, מטרותיו ותוצאותיו"

משמע, ביולי-אוגוסט 2020 היתה התובעת מסוגלת להבין את המשמעות של מתן יפוי כח מתמשך. בנוסף על כך, כפי שהעיד האחייין, באותה תקופה חתמה התובעת על צוואה המבטלת את הצוואה שבה הורשה את רכושה לנתבעות (עמ' 33 לתמליל). אין בסיס לטענה בדבר שיפור במצבה של התובעת לעומת יולי אוגוסט 2019, שאז לפי הטענה לא כשירה לבצע צירוף לחשבון, שספק אם הוא פעולה יותר מורכבת וקשה להבנה מאשר יפוי כוח מתמשך.

99. מטעם הנתבעות הוגשה חוות דעתו של ד"ר פלדינגר. לפי חוות דעתו, התובעת מאובחנת במצב פסיכיאטרי עוד משנת 2009, והיתה במצב פסיכיאטרי גם בשנת 2015, שעה שתבעה את אחותה למשפט בטענה שגנבה ממנה כסף, והמשיכה כל העת להיות רדופה במחשבות שווא כלפי השכן, והביעה תכנים פסיכיאטריים גם בבדיקה הפסיכיאטרית שערך לה ד"ר רוזנצווייג ב-13.9.20 וגם בבדיקה שערך לה ד"ר פלדינגר ב-17.2.21. מבחינה קוגניטיבית, לדבריו התיעוד אודות מצבה בשנים האחרונות מועט ביותר ולא נעשתה לה בדיקה קוגניטיבית מקצועית. ד"ר רוזנצווייג אבחן ירידה קוגניטיבית קלה (מיני-מנטל 21/30) וגם ד"ר פלדינגר אבחן ירידה קוגניטיבית (מיני-מנטל 20/30). לדבריו, אין בסיס לקביעה שמצבה הנפשי של התובעת כיום הרבה יותר טוב מאשר ביולי-אוגוסט 2019, והקביעה של ד"ר רוזנצווייג בעניין זה אינה מבוססת על בדיקה כלשהי אלא על השערה בלבד. אין מידע על מצבה הקוגניטיבי לאורך השנים, והירידה הקוגניטיבית לא בלטה לעיני הסובבים, לעיני הפקידים בבנק ובשעה שעשתה את צוואתה. נכון להיום, קבע ד"ר פלדינגר, התובעת לוקה בירידה קוגניטיבית קלה שהחמירה בחודשים האחרונים. התנהלותה הכספית בעייתית במיוחד, והיא חסרת מודעות למחלותיה הגופניות והנפשיות ולצרכיה הטיפוליים. אם להוסיף למצבה הקוגניטיבי הלקוי גם את השיפוט הלקוי, הנובע ממצבה הנפשי, יש לשקול מינוי אפוטרופוס עבורה.

100. ביחס למצב הקוגניטיבי של התובעת ביולי-אוגוסט 2019, סבר ד"ר פלדינגר שמצבה דאז טוב יותר מהיום, והיא הבינה את הפעולות שביצעה. למרות היותה במצב פסיכוטי, הפעולות שביצעה ביטאו את רצונה החופשי שעה שביקשה לצרף את הנתבעות לחשבון הבנק שלה, והיא הבינה את טיבה של הצוואה, בדומה לחולים פסיכויטיים שאינם פסולי דין אשר שמורה להם הזכות לעשות פעולות משפטיות כל עוד הם מבינים את משמעות פעולתם.

101. בחקירתו הנגדית הסביר ד"ר פלדינגר שגם אדם שנמצא במצב פסיכוטי, כל עוד אינו פסול דין הוא יכול לעשות צוואה. לא כל מצב פסיכוטי משמעו שאדם לא יודע מה הוא עושה. יש אולי מצבים קיצוניים שבהם הוא מונחה מתוך מחשבה פסיכוטית לפעולה כזו או אחרת שאינה מבטאת את רצונו אלא את מצבו הנפשי, אך לא ניתן לומר באופן כללי שאדם פסיכוטי יכול לעשות מעשה שמנוגד לערכים שלו או להשלכות שהוא מעוניין בהן, עקב מצבו הפסיכוטי. ניתן לענות לשאלה כזו רק באופן ספציפי לאדם מסוים, לאחר בדיקתו.

102. בחוות דעתו ציין ד"ר פלדינגר את העובדה שהנתבעות לא משכו כספים מהחשבון המשותף, ואת טענת התובעת שהן משכו כספים מהחשבון המשותף. כשנשאל למקור הידיעה על כך, הצביע על המקור לכך שהנתבעות לא משכו כספים אך לגבי הטענה של התובעת שהן משכו כספים, לא היתה לו תשובה שתצביע על מקור לטענה כזו, ששימשה אותו, בין היתר, כדי לקבוע שהתובעת טוענת טענות שווא (עמ' 4-6 לתמליל). אין חולק שהנתבעות לא משכו כספים ולא נטען כלפיהן שמשכו כספים.

103. ד"ר פלדינגר נדרש להתייחס לכך שביוולי-אוגוסט 2019 התבטאה הפסיכוטיות של התובעת גם בפחד מבני משפחתה ומחשבות שווא לגביהם, ולקשר הסיבתי בין עובדות אלה לצירוף הנתבעות לחשבון כדי שיגנו עליה מבני משפחתה, ושלל זאת שכן לאורך השנים היו לה מחשבות שווא כלפי אנשים אחרים והיא הרבתה להתלונן כלפיהם, אך כלפי קרוביה, אם היו לה מחשבות שווא, היא לא התלוננה. לדבריו, אין הוכחות שהתובעת פחדה מבני משפחתה. בשל כך, התחמק שוב ושוב משאלה האם ניתן לבצע עליה מניפולציות, בהנחה שהיא פחדה מבני משפחתה, והשיב שהשאלה היפותטית. לבסוף השיב שאי אפשר לענות בלי לבדוק אותה. לבסוף הסכים לענות שבהנחה שהתובעת פחדה מבני משפחתה, היו יכולים אנשים לנצל מצב זה (עמ' 13 לתמליל).

104. לשאלה אם התובעת במצב פסיכוטי היתה מוגבלת ביכולתה לברר את היתרונות והחסרונות והמשמעויות של פעולותיה לגבי עתידה, ענה ד"ר פלדינגר שהשאלה כללית וגם אדם במצב פסיכוטי מסוגל לשקול את הדברים, ולא ניתן לענות על השאלה ללא בדיקה בזמן קרוב, שלא נעשתה. לדבריו, קביעתו שהירידה הקוגניטיבית לא בלטה בעיני הסובבים מבוססת על כך שהדבר לא תועד, ועל כך שהפקידים לא נמנעו מלעשות את המעשה. כמו כן, באותה תקופה לא תועדה ירידה קוגניטיבית במסמכים הרפואיים, אלא רק בחלוף מספר חודשים, בשעה שנבדקה אצל ד"ר רוזנצוויג. מכיוון שזהו תהליך מתקדם ובבדיקה השיגה ציון של 20 מתוך 30, יש לשער שאילו נבדקה קודם לכן היתה משיגה ציון יותר גבוה, כך שמדברים על ירידה קוגניטיבית קלה מאוד, אם בכלל. לדבריו, לא צפה בהקלטה של התובעת בעת עשיית הצוואה וזה לא חומר שעל פיו ניתן לקבוע עמדה מקצועית. ד"ר פלדינגר פסל את ההקלטה כחומר רלבנטי מאחר שלדבריו היה לפניו הרבה תיעוד מקצועי (עמ' 10 לתמליל). כשהופנה ד"ר פלדינגר לבדיקה פסיכיאטרית שנעשתה לתובעת ביולי 2019, והתבקש להשיב היכן התייחס

לבדיקה זו, התפרץ ב"כ הנתבעות לחקירתו ואמר דברים שונים המפריעים להערכת מהימנות תשובתו של המומחה. כשהתאפשר למומחה לענות, ענה דברים כלליים שבסופו של דבר עלה מהם שהוא לא התייחס לבדיקה הפסיכיאטרית מיולי 2019, ולא נתן לכך הסבר (עמ' 15 לתמליל).

105. לשאלה אם התובעת הנמצאת במצב פסיכוטי יכולה שלא להזכיר את מחשבות השווא שלה בפני אדם שנמצא איתה בקשר יום יומי ולתפיסתה יכול לעזור לה, ענה ד"ר פלדינגר שאינו חושב שאדם במצב פסיכוטי היה מציג בפני כל אדם את התכנים הפסיכוטיים, אבל היה מצפה שהדברים יבואו לידי ביטוי בבדיקה על ידי רופא המשפחה, ואנשים קרובים לה.

הכרעה

106. לאחר סקירת הראיות שבפני, הגיע זמן הערכת. אודה ולא אבוש, שמלאכת פסיקת הדין קשה בתיק זה. איני מאמין לעדות האחייני מר גלעדי והעד מטעמו/מטעם התובעת, ואיני מאמין לעדויות הנתבעות. כמו כן, לא ניתן לקבל הן את חוות דעת המומחה מטעם התובעת והן את חוות דעת המומחה מטעם הנתבעות. ניתן לסמוך באופן מלא רק על עדות הפקידה בבנק ורופאת המשפחה, המסמכים וההקלטות. בתוך סבך זה אבור את הדין.

107. על פי הדין, עצם הצירוף של אדם לחשבון בנק אינו קובע את הזכויות לכספים בחשבון הבנק (ע"א 679/76 אילה סלי הוריה, אפטרופסיה הטבעיים דוד ו-הניה סלי נ' עזבון המנוח קרל שפר מנהל עזבונו נ' פלדמן, ו-2 אח', לב(2) 785 (1978). דומה הדבר למגירה שהמפתחות שלה ניתנו לכמה בני אדם, מבלי לקבוע מי הבעלים של תוכן המגירה. לצורך קביעת הזכויות הקנייניות בחשבון בנק משותף, התפתחו כללים שונים, המאמצים את הבחנתו של פרופ' ריקרדו בן-אוליאל במאמרו "חשבון בנק משותף – הערכה ביקורתית", **משפטים** י (תש"ם) 439, לפיה חשבון בנק משותף עשוי לבטא קרן משותפת, כגון במקרה של שותפות, שאינו רלוונטי להליך שבפנינו, הפקדה לשם נוחות, דהיינו שליחות להוצאת כספים, ומתנה מחיים, שהיא הקניית מתנה מיידית. הסעד המבוקש בתיק זה הוא על פי כתב התביעה המתוקן:

ה. הסעד המבוקש

79. חתומת תבקש את בית המשפט היכבד להצויד על בטלות ו/או ביטול צירופן של הנתבעות לחשבון הבנק ושל הזכויות אשר ניתנו, אם ניתנו, לנתבעת בחשבון הבנק של הנתבעת ו/או בכספה וכך ליתן צו עשה אשר מורח על הסרת חתומת מוחשבון הבנק של הנתבעת.

הסעד המבוקש בעיקרו אינו במישור ההכרעה בזכויות הקנייניות בתוך חשבון הבנק, אלא במישור מעשה הצירוף של הנתבעות לחשבון הבנק, שכאמור אינו קובע את הזכויות הקנייניות. אכן נאמר שמבקשים להצהיר על בטלות או ביטול "הזכויות אשר ניתנו לנתבעות בכספה של התובעת", דהיינו לא רק במפתחות למגירה אלא בתוכן המגירה, והצדדים טענו בשאלה אם התובעת נתנה לנתבעות מתנה מיידית בצירופן לחשבון הבנק, אך דומה שאין צורך לדון בהרחבה בשאלה זו. התובעת טוענת שיש לבטל את צירופן של הנתבעות לחשבון הבנק בטענה שלא היתה כשירה להחליט על כך בעת הצירוף ולא היה זה רצונה עקב השפעה לא הוגנת ועושק, ואילו הנתבעות הטוענות שהתובעת היתה כשירה להחליט על כך ורצתה בכך ובמתן מתנה מיידית מסכימות שאם רצונה כעת לבטל את צירופן, הן מסכימות לכך, אלא

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

שאינן זה רצונה האמיתי והחופשי משום שהיא מצויה תחת שליטה של אחיינה י' ג'. על כן, עיקר הדיון יהיה בשאלה אם היתה התובעת כשירה לכך, ואכן רצתה בצירופן של הנתבעות לחשבון הבנק ומה היא רוצה כיום. לאחר מכן אקדיש דברים לשאלה אם התכונה לתת מתנה מיידית.

108. ספק אם כל מה שמספרת התובעת שפורש כ"מחשבות שווא" הוא אכן מחשבות שווא. לגבי התביעה שהגישה התובעת נגד אחותה, בניגוד להנחה כאילו דבריה נמצאו לא נכונים, עיון בפסק הדין בתמ"ש 11-11-12846 מעלה שגירסתה אושרה בפרטים חשובים. אחותה היא אכן גרושה מבעלה. עורך הדין שערך את הסכם רכישת הדירה העיד שהדירה נרכשה על ידי שתי האחיות וכי בפניו הוסכם שהדירה תירשם רק על שם אחותה של התובעת, על בסיס אמונה המלא של התובעת באחותה, והסכמה ג'נטלמנית בין האחיות שהדירה תועבר על שם התובעת במועד מאוחר יותר. גירסתה של האחיות שהיא רכשה את הדירה מכספי מכירת דירה לא התקבלה, אלא גירסת התובעת שהכספים לרכישת הדירה יצאו כולם מחשבונה שאושרה לבסוף גם על ידי אחותה, בצד הקביעה המעדיפה את גירסת אחותה שחלק מהכספים בחשבון התובעת הגיעו ממנה. בין היתר נזקף לחובתה של התובעת שבניגוד לדבריה בעלה של אחותה לא היה בפשיטת רגל או בבעיות כספיות ואחותה לא עמדה בפני סילוק מהבית, כאשר אלה עובדות שלפי גירסת התובעת אחותה סיפרה לה כדי לקבל את כספה. נזקף לחובתה של התובעת שלא ידעה להסביר מדוע תתן לאחותה ("חצי ביצית שלי") כספים לרכישת דירה. בית המשפט דחה את התביעה גם משום שלא הוכח הסכם נאמנות ובשל חלוף הזמן. התביעה נדחתה בהעדר הוכחה שהדירה נרכשה בנאמנות עבור התובעת.

109. אף אם היה בית המשפט קובע באופן פוזיטיבי שגירסת התובעת אינה אמת לא ניתן להסיק שאלה מחשבות שווא. אפשר ואפשר שיהא אדם אומר אמת ובית המשפט יקבע אחרת על פי התרשמותו, ולהיפך. שאיפת בתי המשפט היא לזהות את האמת, אבל תהא זו יומרה מיותרת לחשוב שבית המשפט מצליח תמיד לזהות את האמת ואת השקר באופן פוזיטיבי. לא ניתן להעריך את מצבה הנפשי של התובעת על בסיס ההנחה שההליכים נגד אחותה מבטאים מחשבות שווא.

110. גם באשר לתלונותיה של התובעת כלפי שכנה, ספק אם אין לתלונות בסיס. הנתבעות העידו על מעשי השכן ולא נחקרו על עובדות אלה. אפשר ששכנה של התובעת אכן מציק לה ואכן מזיק לעציצים ושוף פסולת וכדומה. העובדה שהתובעת מרבה להתלונן על כך אינה אומרת שהתלונות לא נכונות. גם העובדה שהמשטרה אינה פועלת כלפי השכן אינה אומרת שהתלונות לא נכונות. יש בתלונותיה של התובעת גם היבטים מוזרים ואולי לא נכונים, כגון התלונות שראתה את השכן יוצא מדירתה וכי הוא מבלבל את הניירות שלה ומותיר סימנים על הכריות, אבל אולי יש להבין את מצבה של התובעת כאשה בודדה וזקנה, שאיש אינו שומע לזעקותיה בדבר השכן המציק לה והיא מעצימה את תלונותיה בתקווה להשמע ולאחר זמן מאמינה שהדברים אכן קרו. אחת מתלונותיה היא שכאשר היא נכנסת לחדר האמבטיה השכן נכנס לחדר האמבטיה כדי להאזין לה. אפשר שהוא נכנס לחדר האמבטיה לפי תומו, אך על רקע הצקות אחרות שלו, מאמינה התובעת שכל מעשיו נובעים מזדון. כך גם לגבי האמירה שהאחיו משלם לשכן שיציק לה. התובעת לא יודעת זאת אלא מחברת בין כל חורשי רעתה. כללו של דבר, התייחסות לכל דבריה כלפי השכן כמחשבות שווא אינה מוצדקת.

111. כאמור, אינני מקבל את חוות הדעת של המומחים מטעם הצדדים, שכל אחת מהן סבלה מ-"הטיית האישוש" – קביעת עמדה מראש, כאשר פרטים המאשרים את העמדה זוכים לחשיבות יתר, בעוד פרטים הנוגדים את העמדה זוכים לחשיבות חסר. ואולם, אין מחלוקת בין שני המומחים שבצד הקביעה שהתובעת היא פסיכוטית מזה שנים (שאינ לי כלים לבחון אותה על בסיס העובדות), שניהם מסכימים שבאותו זמן היא בעלת רצון חופשי לבצע פעולות משפטיות וכספיות, איש איש לפי העמדה המבוקשת ממנו. לפי גירסת מומחה התובעת, היתה התובעת בעלת רצון חופשי כזה במחצית 2020, עת ביקשה למשוך 1 מיליון ₪ מחשבונה ועת חתמה על יפוי כח להגשת התביעה הזו, למרות שלדבריו היתה פסיכוטית. לפי גירסת מומחה הנתבעות היתה התובעת בעלת רצון חופשי כזה ביולי-אוגוסט 2019, עת צירפה את הנתבעות לחשבון וחתמה על צוואה המורשה להן את רכושה, למרות היותה פסיכוטית. כלומר, העובדה שהתובעת פסיכוטית אינה מפריעה לתובעת, לפי דעת שני המומחים להיות בעלת רצון חופשי, אלא שכל אחד מהם סבור שהיתה בעלת רצון חופשי במועד הנוח למי שהזמין ממנו את חוות הדעת, ולא היתה בעלת רצון חופשי במועד המתאים לצד שכנגד.

112. על כך יש להוסיף מה שהתגלה בעדותו של האחייין, כי התובעת חתמה גם על יפוי כח מתמשך, לפיו בשעה שהאדם הוא בעל רצון חופשי הוא נותן הוראות למועד שבו לא יהיה בעל רצון חופשי.

113. על בסיס הראיות שבפניי, ובזיקה לאמור בחוות דעת שני המומחים, אני קובע שהתובעת היתה בעלת רצון חופשי, הן כאשר צירפה את הנתבעות לחשבון, הן כאשר הורשה להן את רכושה, והן לאחר מכן כאשר בחרה שוב באחותה, והחלה לפעול לפי הנחיית אחיינה, כולל נסיון למשוך 1 מיליון ₪ שאין לה צורך בו כדי לבחון את יכולותיה, והגשת התביעה. אכן, התובעת היא אישה בודדה שהחיים המרו עמה, ונסיונה לקבל את הכספים שנתנה לאחותה כשל, והיא מחפשת נקודת משען שעליה תוכל להסתמך בחייה. כך הסתמכה על הנתבעות, שהיו לה כבנות משפחה, כפי שאמרה בעצמה בעת הצירוף לחשבון ובהקלטת חתימתה על הצוואה, וכך לאחר מכן הסתמכה על אחיינה, למרות המשקעים שביניהם. אף אחד מאיתנו אינו בעל רצון חופשי לגמרי, וכל אחד מאיתנו פועל לפי התניות חברתיות, מחויבויות משפחתיות, אידיאולוגיות ובזיקה למעגל הקרוב של המשפחה והחברים. בבדידותה של התובעת, היא נשענת כל פעם על נקודת משען אחרת, תוך דחיית נקודת המשען האחרות.

114. אני דוחה את טענת התובעת כפי שהובאה מפי בא כוחה, כאילו הנתבעות השתמשו בפחדיה ובמצוקתה של התובעת, בודדו אותה ממשפחתה והעמידו את עצמן כיחידות שיעזרו לה. אין לכך בסיס מספיק בראיות, ובמיוחד לאור הטענה בתביעה שלפיה הקשר בין התובעת לנתבעות נמשך בסך הכל כשנה לפני צירופן לחשבון בשנת 2019. עוד קודם לכן, משנת 2011 ניהלה התובעת משפט כנגד אחותה, שבו מצאה בצד שכנגד, בעיקר את אחיינה, שכן הגרוש של אחותה נפטר עוד לפני הגשת כתב ההגנה ואחותה היתה חסויה עקב דמנציה, כך שמי שעמד מול התובעת היה אחיינה, שנים לפני שלפי גירסת התביעה נוצר מחדש הקשר עם הנתבעות. אם לעומת זאת נכונה הגירסה של הנתבעות שהקשר חודש בשנת 2011, לא היה לכך ביטוי במהלך ההליכים מול אחותה של התובעת, ומנגד, הדבר מבסס קשר ארוך שנים.

115. יתר על כן, הטענה שלפיה הנתבעות בודדו את התובעת ממשפחתה על מנת להעמיד את עצמן כיחידות שעוזרות לה, אינה נשענת על יותר ראיות מאשר האפשרות ההפוכה, שהאחיין בודד את

התובעת מהנתבעות שעזרו לה, על מנת להעמיד את עצמו כיחיד ששומר לה. לכך אף יש כמה סימנים, ובין היתר פנייתה של התובעת בשאלה במהלך עדותה אם היא מעידה בסדר, והעובדה שלא הצליחה לומר שום דבר רע על הנתבעות, מלבד האמירה שלאחר הצירוף לחשבון, נעלמו הנתבעות ולא היה ביניהן קשר. אין ספק שאמירה זו אינה נכונה, כפי שעולה מהתקשורת הטלפונית ביניהן, על פני דקות ארוכות לפחות עד סוף אפריל 2020.

116. אכן, כעולה מהראיות שבפניי, התובעת מושפעת כיום מהאחיין שלה, ופועלת על מנת לרצות אותו ולפי הנחייתו. השאלה היא האם היא פועלת כך מתוך חוסר רצון חופשי או מתוך רצון חופשי. שאלה זו מעורפלת וחמקמקה, אך התרשמותי מתוך הראיות שבפניי, לרבות מתוך עדותה של התובעת עצמה, היא שהתובעת מסוגלת לבחור על מי להישען, ובחרה להישען על אחיינה בשלב זה בחייה, בלא שהדבר פוגע ברצונה החופשי. היא לא מוכרחה לעשות זאת, והיא כשירה לעשות זאת. זאת, כפי שהיה בעת חתימת הצוואה, כאשר הסבירה את מעשיה לעורכת הדין ללא נוכחות הנתבעות, וכפי שהיה בעת הצירוף של הנתבעות לחשבון, כאשר פקידת הבנק התרשמה שזה רצונה.

117. על כן, כאמור בעמדת הנתבעות שוב ושוב, מכיוון שאני קובע שזהו רצונה של התובעת כעת שיבוטל צירופן של הנתבעות לחשבון, הסכימו לבטל את צירופן לחשבון, למרות טענתן שהיתה זו מתנה מיידית שניתנה להן. אם כך, אין צורך לדון בשאלה אם אכן היתה זו מתנה מיידית, אך איני מקבל את גרסת הנתבעות שהתובעת התכוונה לתת להן מתנה מיידית. זאת, הן לפי דבריהן בעדותן לפניי לעומת דבריהן במשטרה, והן משום שכעולה מעדות פקידת הבנק, היא הסבירה לתובעת את זכויות הנתבעות עם הצירוף לחשבון, אך לא שמעה מהתובעת שהיא מתכוונת לתת מתנה עכשיו, ולא נסתרה הטענה שהכוונה היתה לאפשר לנתבעות לפעול בחשבון עבור התובעת כאשר היא עצמה לא תוכל לעשות כן (וראו: בע"מ 4739/15 פלונית נ' פלוני (נבו) 30.12.2015).

סיכום:

118. על פי כל האמור לעיל, אני מקבל את התביעה במובן זה שאני מורה על ביטול צירופן של הנתבעות לחשבון הבנק של התובעת מספר XXXXXX סניף נוה-שאנן (7) של הבנק הבינלאומי הראשון.

אשר לפסיקת הוצאות משפט, לאור התוצאה שלפיה התקבלה התביעה, היתה התובעת לכאורה זכאית לפסיקת הוצאות לטובתה, אלא שקבלת התביעה אינה מבוססת על קבלת הטענה העיקרית של התובעת כאילו לא היתה כשירה לצרף את הנתבעות לחשבון, או כאילו הנתבעות ניצלו את מצוקתה, אלא על הסכמת הנתבעות שאם בית המשפט יקבע שרצונה של התובעת כעת שלא יהיו שותפות בחשבון, הן מסכימות ליציאתן מהחשבון. שקלתי את האפשרות לחייב את הנתבעות בהוצאות בשל התנהלות ב"כ הנתבעות, שסיכל מעת לעת את הקבלה המלאה של גירסת עדי הנתבעות, אך מנגד, ב"כ התובעת שאל שאלות מדריכות שאינן מאפשרות לקבל תשובות אמינות, אם כי במידה פחותה בהרבה מהצורה שבה פגע ב"כ הנתבעות בשמיעת הראיות. אף על פי כן, במכלול הכולל, הגעתי למסקנה שאין לחייב צד כלשהו בהוצאות, כך שכל צד ישא בהוצאותיו.

PsakDím® אתר המשפט הישראלי

ניתן היום, ט"ו טבת תשפ"ג, 08 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.

מנחם רניאל, שופט בכיר